

Zarząd Województwa Lubelskiego - Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem
Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020
Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

REGULAMIN KONKURSU
nr RPLU.05.05.00-IZ.00-06-001/19
***Oś priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i
gospodarka niskoemisyjna***
Działanie 5.5 Promocja niskoemisyjności
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Lublin, dnia 16 kwietnia 2021 r.

Spis treści:

I.	WYKAZ SKRÓTÓW I POJĘĆ SPECJALISTYCZNYCH	4
II.	INFORMACJE OGÓLNE.....	6
2.1.	Podstawy prawne i dokumenty programowe konkursu	6
2.2.	Informacje na temat zmiany Regulaminu	8
III.	INFORMACJE O KONKURSIE	9
3.1.	Podstawowe informacje o konkursie	9
3.2.	Instytucja odpowiedzialna za konkurs	11
3.3.	Cel konkursu	10
3.4.	Źródła finansowania i kwota środków przeznaczona na konkurs	11
3.5.	Termin, forma i miejsce składania wniosków o dofinansowanie.....	12
3.6.	Terminy i doręczenia	13
3.7.	Sposób składania uzupełnień/poprawek/wyjaśnień do wniosku na wezwanie IOK.....	13
3.8.	Wycofanie wniosku	14
IV.	WYMAGANIA KONKURSU	14
4.1.	Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie	14
4.2.	Typy projektów.....	15
4.3.	Wymagania w zakresie wskaźników projektu	15
V.	ZASADY FINANSOWANIA PROJEKTU	15
5.1.	Dofinansowanie, wkład własny, projekty generujące dochód, luka finansowa.	15
5.2.	Kwalifikowalność projektu	17
5.3.	Polityki horyzontalne.....	24
5.4.	Projekty objęte pomocą publiczną.....	32
5.5.	Cross-financing	41
VI.	PROCEDURA OCENY I WYBORU PROJEKTU.....	41
6.1.	Zasady ogólne.....	41
6.1.1.	Weryfikacja warunków formalnych i oczywistych omyłek	42

6.1.2. Ocena formalna.....	43
6.1.3. Ocena merytoryczna	46
6.2. Zakończenie oceny i rozstrzygnięcie konkursu.....	48
6.3. Umowa o dofinansowanie.....	51
VII. PROCEDURA ODWOŁAWCZA	53
VIII. ANULOWANIE KONKURSU	55
IX. ZAŁĄCZNIKI	56

I. WYKAZ SKRÓTÓW I POJĘĆ SPECJALISTYCZNYCH

beneficjent - podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 rozporządzenia ogólnego, oraz podmiot, o którym mowa w art. 63 rozporządzenia ogólnego 1303/2013;

BP – Budżet Państwa

dni robocze - dni od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;

dzień/dni – ilekroć w niniejszym regulaminie mówi się o „dniu” lub „dniach”, rozumie się przez to dni kalendarzowe;

dofinansowanie – współfinansowanie UE lub współfinansowanie krajowe z budżetu państwa, wypłacane na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu;

DW EFRR – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie;

Działanie – Działanie 5.5 Promocja Niskoemisyjności Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020;

ePUAP – elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej;

EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;

IOK – Instytucja Organizująca Konkurs;

IZ RPO – Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020;

KONTRAKT TERYTORIALNY – umowa, o której mowa w art. 5 pkt 4c ustawy z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r., poz. 1295

KOP – Komisja Oceny Projektów;

KM RPO – Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020;

KPA- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 2018 poz. 2096 z późn. zm.);

kryteria wyboru projektów – kryteria umożliwiające ocenę projektu opisanego we wniosku o dofinansowanie projektu, wybór projektu do dofinansowania i zawarcie umowy o dofinansowanie projektu albo podjęcie decyzji o dofinansowaniu projektu, zgodne z warunkami, o których mowa w art. 125 ust. 3 lit. a rozporządzenia ogólnego, zatwierdzone przez komitet monitorujący, o którym mowa w art. 47 rozporządzenia ogólnego 1303/2013;

kwalfikowany podpis elektroniczny – podpis elektroniczny w rozumieniu art. 3 pkt. 12 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.U.UE.L.2014.257.73 z dnia 2014.08.28), który jest unikalnie przyporządkowany podpisującemu, umożliwia ustalenie tożsamości podpisującego, jest składany przy użyciu danych służących do składania podpisu elektronicznego, których podpisujący może, z dużą dozą pewności, użyć pod wyłączną swoją kontrolą, jest powiązany z danymi podpisanymi w taki sposób, że każda późniejsza zmiana danych jest rozpoznawalna, składany za pomocą kwalifikowanego urządzenia do składania podpisu elektronicznego, opierający się na kwalifikowanym certyfikacie podpisu elektronicznego;

LSI2014 – Lokalny System Informatyczny na lata 2014-2020, udostępniony za pośrednictwem serwisu internetowego dostępnego pod adresem <https://lsi2014.lubelskie.pl>

ONiOP – Oddział Naboru i Oceny Projektów w Departamencie Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie;

podmiot wykluczony – podmiot wpisany do rejestru podmiotów wykluczonych, na podstawie art. 207 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, prowadzonego przez Ministra Finansów na podstawie art. 210 ustawy o finansach publicznych;

portal - www.funduszeuropejskie.gov.pl;

projekt – zgodnie z art. 2 pkt 18 ustawy wdrożeniowej – przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji, zgłoszone do objęcia albo objęte współfinansowaniem UE jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego;

PZ – Profil zaufany – portal www.pz.gov.pl wyodrębniony z ePUAP służący do cyfrowego podpisywania dokumentów za pośrednictwem profilu zaufanego lub kwalifikowalnego podpisu elektronicznego;

REGULAMIN - Regulamin konkursu nr RPLU.05.05.00-IZ.00-06-001/19 Oś priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna Działanie 5.5 Promocja niskoemisyjności Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020;

RPO WL – Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 - program służący realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności w rozumieniu art. 5 pkt 7a lit. a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, uchwalony przez zarząd województwa i przyjęty przez Komisję Europejską, odzwierciedlający cele zawarte we Wspólnych Ramach Strategicznych stanowiących załącznik 1 do rozporządzenia ogólnego oraz w umowie partnerstwa, które mają być osiągnięte za pomocą funduszy strukturalnych, będący podstawą realizacji działań w nim określonych, stanowiący program, o którym mowa w art. 96 rozporządzenia ogólnego;

siła wyższa - dowolna nieprzewidywalna, wyjątkowa sytuacja lub takie zdarzenie będące poza kontrolą stron, które uniemożliwiają którejkolwiek z nich wywiązanie się ze swoich obowiązków i które nie były wynikiem błędu lub zaniedbania po ich stronie lub po stronie ich podwykonawców, i których nie można było uniknąć przez postępowanie z odpowiednią i uzasadnioną należytą starannością;

SZOOP – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020;

TFUE – Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej;

umowa o dofinansowanie - zgodnie z art. 2 pkt 26 lit. a ustawy wdrożeniowej umowa zawarta pomiędzy Instytucją Zarządzającą a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania w ramach RPO WL 2014-2020;

wartość projektu - należy przez to rozumieć sumę wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych projektu;

warunki formalne – warunki odnoszące się do kompletności, formy oraz terminu złożenia wniosku o dofinansowanie projektu, których weryfikacja odbywa się przez stwierdzenie spełnienia albo niespełnienia danego warunku;

wniosek o dofinansowanie - wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikami złożony przez wnioskodawcę do IOK w celu uzyskania dofinansowania na realizację projektu;

wnioskodawca - zgodnie z art. 2 pkt 28 ustawy wdrożeniowej - podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu;

wydatki kwalifikowalne - wydatki poniesione w związku z realizacją projektu, spełniające wszystkie warunki, pozwalające uznać je za kwalifikowalne, określone w: RPO WL, w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, w Regulaminie konkursu oraz w aktach prawa powszechnie obowiązującego mających zastosowanie do beneficjenta lub projektu;

Wytyczne – wytyczne wydane przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy wdrożeniowej, jak również określone w wytycznych;

Wytyczne kwalifikowalności – Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014- 2020;

zakończenie projektu - dzień ostatniej płatności na rzecz beneficjenta;
ZWL – Zarząd Województwa Lubelskiego.

II. INFORMACJE OGÓLNE

2.1. Podstawy prawne i dokumenty programowe konkursu

Konkurs jest organizowany w oparciu o następujące podstawy prawne:

Akty prawne

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (WE) Nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347/289 z 20.12.2013 z późn. zm.), zwane dalej „*Rozporządzeniem 1301/2013*”.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.), zwane dalej „*Rozporządzeniem ogólnym 1303/2013*”.
- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm.), zwane dalej „*Rozporządzeniem 1407/2013*”,
- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014 r., str. 1, z późn. zm.), zwane dalej „*Rozporządzeniem 651/2014*”,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz. U. L 285/10 z 31.10.2009 r.)- zwana dalej „*Dyrektywą 2009/125/WE*”,
- Dyrektywa 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylająca

- dyrektywę Rady 93/76/EWG (Dz. U. L 114/64 z 27.4.2006 r.) - zwana dalej „*Dyrektywą 2006/32/EC*”,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2193 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania (Dz.Urz.UE L313/1 z 28.11.2015r.), zwana dalej „*Dyrektywą 2015/2193*”,
  - Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r., poz. 1431 z późn. zm.) zwana dalej „*ustawą wdrożeniową*”,
  - Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869, z późn.zm.),
  - Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2018 r., poz. 2389, z późn. zm.), *zwana dalej „ustawą o OZE*”,
  - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020 (Dz.U. z 2015 r., poz. 488 z późn. zm),
  - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowania energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz.U. z 2015 r., poz. 1420 z późn. zm.). Rozporządzenie to stanowi program pomocowy o numerze referencyjnym – SA.43229(2015/X),
  - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2015r., poz. 1422 z późn. zm.).

Dokumenty i wytyczne

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 przyjęty decyzją Komisji Europejskiej Nr C (2015)/887 z dnia 12 lutego 2015 r. z uwzględnieniem zmian przyjętych decyzją Komisji Europejskiej Nr C(2018)/3837 z dnia 12.06.2018 r. Tekst jednolity Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 został przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego Nr CCLXXXVIII/5735/2018 z dnia 24 lipca 2018 r.,
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia

9 czerwca 2015, znak: XXXVII/677/2015, w brzmieniu nadanym Uchwałą Zarządu Województwa nr LXVII/1524/2019 z dnia 23 sierpnia 2019 r.,

- Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014 -2020,
- Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz zgłaszania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie korzystania z usług ekspertów w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020,
- Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01).

2.2. Informacje na temat zmiany Regulaminu

1. Regulamin konkursu może ulegać zmianom w trakcie trwania konkursu. Do czasu rozstrzygnięcia konkursu Regulamin nie może być jednak zmieniany w sposób skutkujący nierównym traktowaniem Wnioskodawców chyba, że konieczność jego zmiany wynika z przepisów prawa powszechnie obowiązującego.
2. W przypadku zmiany Regulaminu, IOK zamieszcza na swojej stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.pl informację o zmianie Regulaminu, aktualną treść Regulaminu, uzasadnienie oraz termin, od którego zmiana obowiązuje.

III. INFORMACJE O KONKURSIE

3.1. Podstawowe informacje o konkursie

1. Niniejszy regulamin zawiera informacje dotyczące zasad naboru, oceny i wyboru projektów do dofinansowania oraz warunków, na jakich odbywa się konkurs na realizację projektów do dofinansowania z EFRR w ramach Osi Priorytetowej 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, *Działania 5.5 Promocja niskoemisyjności RPO WL*.
2. Wybór projektów odbywa się w trybie konkursowym, w którym możliwość składania wniosków jest ograniczona datą końcową. Konkurs nie jest podzielony na rundy.
3. Konkurs jest organizowany na obszarze województwa lubelskiego dla podmiotów wymienionych w Rozdziale IV Podrozdziale 4.1 Regulaminu.
4. Wszelkie czynności w ramach oceny i wyboru projektu do dofinansowania, zarówno po stronie Wnioskodawcy, jak i IOK, dokonywane są wyłącznie w formie elektronicznej, za pośrednictwem LSI2014 (dotyczy to w szczególności wezwań, o których mowa w art. 43 ust. 1 i 2 ustawy wdrożeniowej), chyba że Regulamin stanowi inaczej. Wnioskodawca zobowiązany jest złożyć wraz z wnioskiem o dofinansowanie oświadczenie o świadomości skutków niezachowania wskazanej w Regulaminie formy komunikacji.
5. Informacja o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia, o zakończeniu oceny projektu oraz o odmowie podpisania umowy o dofinansowanie przekazywana jest Wnioskodawcy w formie pisemnej.
6. Wnioskodawca dokonuje czynności, stosując wyłącznie formę komunikacji ustaloną w Regulaminie. Niezachowanie przez Wnioskodawcę wymaganej formy komunikacji skutkuje uznaniem czynności za niedokonaną.
7. Konkurs przeprowadzany jest jawnie z zapewnieniem publicznego dostępu do informacji o zasadach jego przeprowadzania oraz do list projektów ocenionych w poszczególnych etapach oceny i listy projektów wybranych do dofinansowania. Wyjaśnień w kwestiach dotyczących konkursu udziela IOK poprzez:
  - *Konsultacje elektroniczne* (drogą e-mailową na adres: defrr@lubelskie.pl).
  - *Konsultacje telefoniczne* (pod numerem tel. (81) 47-81-398; (81) 47-81-403).
  - *Odpowiedzi pisemne na zapytania kierowane przez Wnioskodawców przesyłane pocztą tradycyjną* (na adres: Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie, ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin).

8. Wyjaśnienia w kwestiach dotyczących konkursu dotyczą zasad naboru, oceny i wyboru projektów do dofinansowania. Pytania zadawane w celu uzyskania wyjaśnień nie mogą dotyczyć wstępnej oceny wniosku. Należy jednocześnie pamiętać, że odpowiedź udzielona przez IOK nie dotyczy oceny poszczególnych projektów. IZ RPO nie udziela odpowiedzi na pytania dotyczące wniosków innych Wnioskodawców.
9. Odpowiedzi na pytania dotyczące konkursu będą zamieszczane na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl. Jednocześnie, w przypadku gdy liczba pytań będzie znacząca, IOK zastrzega sobie prawo do ograniczenia publikowania odpowiedzi do kluczowych lub powtarzających się pytań. Odpowiedzi udzielane na pytania związane z procedurą wyboru projektów są wiążące dla wnioskodawców do momentu zmiany odpowiedzi. Jeśli zmiana odpowiedzi nie wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, wnioskodawcy, którzy zastosowali się do danej odpowiedzi i złożyli przed zmianą odpowiedzi wniosek o dofinansowanie w oparciu o wskazówki w niej zawarte, nie będą ponosić negatywnych konsekwencji związanych ze zmianą odpowiedzi.
10. IOK informuje o możliwości przeprowadzenia kontroli uprzedniej w toku procedury naboru i oceny wniosków oraz przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, stosownie do postanowień art. 22 i 23 ustawy wdrożeniowej. Złożenie wniosku o dofinansowanie jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na poddanie się kontroli.
11. Ilekroć w niniejszym Regulaminie mówi się o „dniu roboczym” lub „dniach roboczych”, rozumie się przez to dni od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy.

3.2. Instytucja odpowiedzialna za konkurs

Instytucją Organizującą Konkurs jest Zarząd Województwa Lubelskiego jako Instytucja Zarządzająca RPO WL. Czynności związane z przeprowadzeniem konkursu podejmuje Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie, ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin.

3.3. Cel konkursu

Celem konkursu jest wyłonienie projektów do dofinansowania w ramach Osi Priorytetowej 5 *Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna*, Działania 5.5 *Promocja niskoemisyjności* RPO WL.

Celem Działania jest promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich. Wsparcie skierowane jest do obszarów posiadających uprzednio przygotowane plany gospodarki niskoemisyjnej. Nadrzędnym celem podjętych interwencji ma być poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla jakości życia ludzi czyli zmniejszenie tzw. „niskiej emisji” na obszarach, gdzie występują ponadnormatywne poziomy stężenia PM10. Inwestycje mają przyczynić się do zmniejszenia zużycia nieodnawialnej energii pierwotnej, zmniejszenia emisji CO2 i zmniejszenia emisji pyłu do atmosfery.

3.4. Źródła finansowania i kwota środków przeznaczona na konkurs

1. Kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów w konkursie (alokacja) wynosi **90 782 126,31 PLN¹** w tym **EFRR 88 357 569,78 PLN** oraz **BP 2 424 556,53 PLN**.
2. Kwota alokacji określona w ust. 1 stanowi równowartość **19 795 492,00 EUR** i została przeliczona na podstawie kursu EUR określonego w załączniku nr 4a do Kontraktu Terytorialnego, obowiązującego w miesiącu, w którym opublikowano zmiany do Regulaminu konkursu. Niezależnie od zmian kursu EUR po ogłoszeniu konkursu, kwota dostępnej alokacji w PLN w wyniku tych zmian nie może przekroczyć kwoty alokacji określonej w pkt 1.
3. Instytucja Zarządzająca zastrzega sobie prawo do zwiększenia kwoty alokacji przeznaczonej na konkurs przed jego rozstrzygnięciem. Po rozstrzygnięciu konkursu zwiększenie kwoty alokacji następuje zgodnie z art. 46 ust. 2 ustawy wdrożeniowej.
4. Zarząd Województwa Lubelskiego dokona wyboru projektów do dofinansowania w granicach środków dostępnych po ponownym przeliczeniu alokacji wg kursu EUR określonego w załączniku nr 4a do Kontraktu Terytorialnego, obowiązującego w miesiącu, w którym dokonywany będzie wybór projektów.
5. Kwota dostępnej alokacji podlega też przeliczeniu przed podpisaniem każdej umowy o dofinansowanie (wg kursu określonego w załączniku nr 4a do Kontraktu Terytorialnego, obowiązującego w miesiącu zawarcia umowy). Ze względu na ryzyko wystąpienia różnic kursowych kwota dostępnej alokacji po kolejnych przeliczeniach może okazać się niewystarczająca dla dofinansowania wszystkich projektów wybranych do dofinansowania.
6. W przypadku wyczerpania alokacji przed podpisaniem wszystkich umów o dofinansowanie, IOK wstrzymuje zawarcie umów z Wnioskodawcami, dla których zabraknie środków z alokacji dostępnej po przeliczeniu, do czasu pojawienia się wolnych środków. Wnioskodawca przystępując do konkursu akceptuje powyższe warunki.

---

¹ Kwota przeliczona wg kursu 1 EURO – 4,5860 PLN

3.5. Termin, forma i miejsce składania wniosków o dofinansowanie

1. Nabór wniosków o dofinansowanie projektu prowadzony jest w LSI2014, udostępnianym pod adresem <https://lsi2014.lubelskie.pl>. Wniosek składany jest wyłącznie w formie elektronicznej.
2. Wzór wniosku o dofinansowanie projektu stanowi załącznik nr 1 do Regulaminu. Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu określona została w załączniku nr 2 do Regulaminu.
3. Do wniosku o dofinansowanie projektu dołączane są dokumenty, których wykaz stanowi załącznik nr 3 do Regulaminu. Dokumenty zawarte w załączniku nr 3 obowiązują Wnioskodawcę oraz wszystkich Partnerów współrealizujących projekt (jeżeli dotyczy). Dokumenty te powinny zostać przygotowane zgodnie z zasadami określonymi w *Instrukcji wypełniania załączników*, stanowiącej załącznik nr 4 do Regulaminu. Wnioskodawca zobowiązany jest ponadto złożyć wraz z wnioskiem o dofinansowanie, za pośrednictwem LSI2014, oświadczenie o świadomości skutków niezachowania wskazanej w Regulaminie formy komunikacji.
4. Wnioski o dofinansowanie projektu należy przysyłać za pośrednictwem LSI2014 w terminie **od dnia 25.10.2019 r. do 06.12.2019 r. IOK nie przewiduje możliwości skrócenia terminu składania wniosków o dofinansowanie projektu.**
5. **W razie złożenia wniosku o dofinansowanie projektu po terminie wskazanym w ogłoszeniu o konkursie wniosek pozostawia się bez rozpatrzenia.**
6. Wnioskodawcy planujący złożenie wniosku o dofinansowanie projektu w ramach ogłoszonego konkursu zobowiązani są założyć konto w LSI2014.
7. Wnioskodawcy wypełniają formularz wniosku o dofinansowanie przy użyciu Generатора Wniosków udostępnianego w LSI2014. Wnioskodawca samodzielnie dokonuje wyboru formularza wniosku przypisanego do danego konkursu. Za pośrednictwem LSI2014 wnioskodawca przygotowuje również załącznik – studium wykonalności. Pozostałe załączniki określone w Regulaminie konkursu wgrywane są do LSI2014 w formie plików pdf oraz arkuszy kalkulacyjnych (xls, xlsx, ods).
8. Kompletny wniosek o dofinansowanie (wypełniony formularz wniosku, zgodny z wzorem, o którym mowa w pkt 2, wraz z załącznikami, o których mowa w pkt 3), jako pakiet dokumentów, zostaje uwierzytelniony (podpisany) przez osoby upoważnione do reprezentowania wnioskodawcy poprzez wykorzystanie podpisu PZ. **Przesłany do IOK pakiet dokumentów stanowi wniosek o dofinansowanie wyłącznie wówczas, gdy zawiera właściwy**

(zgodny z wzorem, o którym mowa w pkt 2) formularz wniosku, któremu nadano sumę kontrolną. Pakiet dokumentów nie zawierający właściwego formularza wniosku, albo zawierający właściwy formularz wniosku, któremu nie nadano sumy kontrolnej, nie stanowi wniosku o dofinansowanie. W przypadku przesłania pakietu dokumentów, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, uznaje się, że wniosek o dofinansowanie nie został złożony; pakiet taki nie podlega uzupełnieniu warunków formalnych, ani ocenie.

9. W przypadku, gdy wykorzystanie podpisu PZ nie jest możliwe, wnioskodawca może złożyć wniosek bez wymaganego uwierzytelnienia. W tej sytuacji IOK wezwie wnioskodawcę za pośrednictwem LSI2014 do usunięcia braku formalnego w terminie 10 dni kalendarzowych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia, zgodnie z postanowieniami Rozdziału 6.1.1 Regulaminu.
10. Po przesłaniu pakietu dokumentów, o którym mowa w pkt 8, do IOK, LSI2014 wygeneruje Urzędowe Poświadczenie Odbioru (UPO) w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. 2019 r., poz. 700 z późn. zm.).
11. Za moment złożenia wniosku o dofinansowanie w ogłoszonym konkursie uznawana jest data widniejąca na Urzędowym Poświadczeniu Odbioru (określanym także jako urzędowe poświadczenie złożenia dokumentu).
12. Każdy wniosek o dofinansowanie z chwilą wpływu do IOK podlega automatycznej rejestracji w LSI2014 i otrzymuje identyfikator projektu zgodnie z zasadą jednolitej identyfikacji dokumentów określoną w Wytycznych w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej.
13. Orientacyjny termin rozstrzygnięcia konkursu przewidywany jest na **wrzesień 2020 r.**

3.6. Terminy i doręczenia

1. Zgodnie z art. 50 ustawy wdrożeniowej do postępowania w zakresie ubiegania się o dofinansowanie oraz udzielania dofinansowania na podstawie ustawy wdrożeniowej nie stosuje się przepisów KPA, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu oraz sposobu obliczania terminów, chyba, że ustawa stanowi inaczej.
2. Terminy określone w wezwaniach IOK liczy się od dnia następującego po dniu wysłania wezwania za pośrednictwem LSI2014.

3.7. Sposób składania uzupełnień/poprawek/wyjaśnień do wniosku na wezwanie IOK

1. Kompletny wniosek o dofinansowanie (formularz wniosku wraz z załącznikami) oraz dokumenty składane na poszczególnych etapach oceny lub przed podpisaniem umowy w odpowiedzi na wezwanie IOK składane są każdorazowo jako pakiet dokumentów w LSI2014.
2. Każdy pakiet dokumentów zostaje uwierzytelniony (podpisany) przez osoby upoważnione do reprezentowania Wnioskodawcy poprzez wykorzystanie podpisu PZ.
3. W przypadku, gdy z powodów technicznych wykorzystanie podpisu PZ nie jest możliwe, Wnioskodawca może złożyć pakiet dokumentów bez wymaganego uwierzytelnienia. W tej sytuacji IOK wezwie Wnioskodawcę za pośrednictwem LSI2014 do uzupełnienia podpisu w terminie 5 dni roboczych liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania, pod rygorem pominięcia złożonego pakietu dokumentów i uznania go za niezłożony, o ile Regulamin nie stanowi inaczej. Wnioskodawca może uzupełnić podpis jedynie poprzez utworzenie nowego pakietu dokumentów i jego uwierzytelnienie. Pakiet dokumentów powinien zawierać dokumenty w wersjach pierwotnie przesłanych do IOK. Procedurę stosuje się na każdym etapie, w odniesieniu do którego Regulamin przewiduje wzywianie Wnioskodawcy do złożenia uzupełnień/poprawek/wyjaśnień do wniosku lub załączników.

3.8. Wycofanie wniosku

1. Zarówno w trakcie trwania naboru, jak i w trakcie oceny wniosku, Wnioskodawcy przysługuje prawo do wycofania wniosku o dofinansowanie projektu. Wycofanie wniosku na etapie naboru nie wyklucza możliwości ponownego złożenia wniosku o dofinansowanie w tym naborze, o ile zostanie dotrzymany termin przewidziany na składanie wniosków o dofinansowanie w konkursie.
2. Wycofanie wniosku odbywa się za pośrednictwem LSI2014, i może zostać dokonane wyłącznie przez osoby uprawnione do reprezentowania Wnioskodawcy.
3. Informacja musi zostać przekazana w formie oświadczenia uwierzytelnionego przez osoby uprawnione do reprezentowania Wnioskodawcy, poprzez wykorzystanie podpisu PZ.
4. Wycofanie wniosku o dofinansowanie projektu po zakończeniu oceny danego wniosku oznacza rezygnację z ubiegania się o dofinansowanie.

IV.WYMAGANIA KONKURSU

4.1. Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie

Do konkursu w ramach Osi Priorytetowej 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, Działania 5.5 *Promocja niskoemisyjności* RPO WL mogą przystąpić Wnioskodawcy wskazani poniżej:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- MŚP (przedsiębiorstwa muszą prowadzić działalność na terenie województwa lubelskiego),
- Służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego.

4.2. Typy projektów

W ramach konkursu wsparcie mogą uzyskać następujące typy projektów:

1. Budowa lub modernizacja jednostek wytwarzania energii cieplnej².
2. Budowa lub modernizacja instalacji energooszczędnego oświetlenia, w tym oświetlenia ulicznego (budowa lub modernizacja oświetlenia ulicznego finansowana jest przez JST zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 755 z późn. zm.) będzie możliwa do realizacji bez względu kto jest jego właścicielem).

4.3 Wymagania w zakresie wskaźników projektu

Wnioskodawca zobowiązany jest do wyboru wszystkich adekwatnych do zakresu rzeczowego projektu wskaźników produktu i rezultatu, które zostały określone w załączniku nr 5 do Regulaminu konkursu.

---

² Wsparcie może zostać udzielone na inwestycje w kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, ale jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby.

V. ZASADY FINANSOWANIA PROJEKTU

5.1. Dofinansowanie, wkład własny, projekty generujące dochód, luka finansowa.

1. Maksymalny poziom dofinansowania projektu z EFRR:

- projekty nieobjęte pomocą publiczną (projekty niespełniające przesłanek występowania pomocy publicznej) i niegenerujące dochodu: 85% wydatków kwalifikowalnych,
- projekty nieobjęte pomocą publiczną i generuje dochód³ 85% wydatków kwalifikowalnych (zgodnie z luką finansową tam, gdzie dotyczy⁴),
- projekty objęte pomocą publiczną/pomocą de minimis, zgodnie ze schematem pomocowym, o którym mowa w rozdziale V, podrozdziale 5.4, pkt 3 niniejszego Regulaminu (z zastrzeżeniem, że maksymalny udział środków UE (EFRR) nie może przekroczyć 85% wydatków kwalifikowalnych).

2. Maksymalny poziom dofinansowania całkowitych wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki EFRR + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa⁵ lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez odrębną instytucję):

- projekty nieobjęte pomocą publiczną/w części nieobjęte pomocą publiczną i niegenerujące dochodu: 95%,
- projekty nieobjęte pomocą publiczną i generujące dochód: 85% (zgodnie z luką finansową tam gdzie dotyczy⁶),
- projekty objęte pomocą publiczną/pomocą de minimis: zgodnie ze schematem pomocowym, o którym mowa w rozdziale V pkt. 5.4 ppkt 3, niniejszego Regulaminu (z zastrzeżeniem, że maksymalny udział środków UE (EFRR) nie może przekroczyć 85% wydatków kwalifikowalnych).

3. W przypadku **państwowych jednostek budżetowych** maksymalny poziom dofinansowania wynosi 85%.

4. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych:

---

³ Zgodnie z Rozporządzeniem ogólnym 1303/2013 „dochód” oznacza wpływy środków pieniężnych z bezpośrednich wpłat dokonywanych przez użytkowników na towary lub usługi zapewniane przez daną operację, jak np. opłaty ponoszone bezpośrednio przez użytkowników za użytkowanie infrastruktury, sprzedaż lub dzierżawę gruntu lub budynków lub opłaty za usługi, pomniejszone o wszelkie koszty operacyjne i koszty odtworzenia wyposażenia krótkotrwałego poniesione w okresie odniesienia. Oszczędności kosztów działalności osiągnięte przez operację są traktowane jako dochody, chyba że są skompensowane równoważnym zmniejszeniem dotacji na działalność.

⁴ Nie dotyczy projektów, o których mowa w art.61 ust 7 lit.b Rozporządzenia ogólnego 1303/2013.

⁵ Środki przyznawane przez IZ RPO w ramach RPO WL projektom, które spełniły kryteria oceny projektów dotyczące wpływu projektu na rewitalizację danego obszaru, Zgodnie z art. 9k ust. 2 pkt 2 lit.b Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z budżetu państwa nie może zostać przeznaczone dla projektów objętych regułami pomocy publicznej lub projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia ogólnego 1303/2013 z zastrzeżeniem, że w przypadku, gdy projekt jest w części objęty pomocą publiczną, wkład krajowy w ramach części nieobjętej regułami pomocy może podlegać finansowaniu z budżetu państwa.

⁶ Nie dotyczy projektów, o których mowa w art.61 ust 7 lit.b Rozporządzenia ogólnego 1303/2013.

- projekty nieobjęte pomocą publiczną i niegenerujące dochodu: 5%,
  - projekty nieobjęte pomocą publiczną i generujące dochód: 15% (zgodnie z luką finansową⁷),
  - projekty objęte pomocą publiczną/pomocą de minimis: minimalny wkład własny beneficjenta wynika z zasad określonych w rozporządzeniach dotyczących udzielania pomocy publicznej/pomocy de minimis, o których mowa w rozdziale 5.4 Regulaminu.
5. Maksymalna dopuszczalna kwota dofinansowania projektu: brak ograniczeń kwotowych.
  6. Minimalna i maksymalna wartość projektu: brak ograniczeń kwotowych.
  7. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: brak ograniczeń kwotowych.
  8. W przypadku pomocy publicznej, de minimis, zgodnie z Rozporządzeniem ogólnym 1303/2013, przepisów odnoszących się do projektów generujących dochód nie stosuje się.
  9. Szczegółowe informacje na temat pomocy publicznej i pomocy de minimis zostały zawarte w rozdziale 5.4 niniejszego Regulaminu.

5.2.Kwalifikowalność projektu

1. Zakres interwencji musi wynikać z planów gospodarki niskoemisyjnej.
2. Projekty powinny przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu⁸.
3. Działania w zakresie budowy lub modernizacji jednostek wytwarzania energii cieplnej muszą skutkować znaczną redukcją CO₂ o co najmniej 30% w odniesieniu do istniejących instalacji.
4. Projekty, które w zakresie wymiany źródła ciepła muszą dotyczyć instalacji wykazujących jak najmniejszą z możliwych emisję CO₂ oraz innych zanieczyszczeń powietrza, tj. dwutlenku siarki, tlenków azotu, pyłów węglowych, pyłów zawieszonych, w szczególności PM 10.
5. Wspierane indywidualne urządzenia do ogrzewania⁹ powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r.

⁷ Nie dotyczy projektów, o których mowa w art.61 ust 7 lit.b Rozporządzenia ogólnego 1303/2013.

⁸ Dotyczy wyłącznie inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji jednostek wytwarzania energii cieplnej w budynkach mieszkalnych.

⁹ Kotły biomasowe będą wyposażone w automatyczny podajnik paliwa i nie będą posiadały rusztu awaryjnego ani elementów umożliwiających jego zamontowanie. Ręczny załadunek paliwa będzie możliwy jedynie w przypadku kotłów zgazowujących. Konstrukcja kotła z automatycznym podawaniem paliwa musi uniemożliwiać spalanie innego paliwa niż biomasa. Potwierdzenie takie musi wynikać z dokumentacji producenta; Paliwem podawanym automatycznie może być biomasa pochodzenia rolniczego (różne formy słomy, traw i roślin energetycznych, niepełnowartościowe ziarna zbóż) jak również leśnego – rozdrobnione drewno niepełnowartościowe jak również materiał drzewny powstały z tego drewna poprzez celowe rozdrobnienie tego drewna (zrębek) i następnie zagęszczenie (pellet); Instalacje grzewcze nie powinny przekraczać dopuszczalnych wielkości emisji określonych w dyrektywie (UE) 2015/2193 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania oraz od momentu oddania do użytkowania danej instalacji.

- ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.
6. Projekty polegające na wymianie indywidualnego źródła ciepła na źródło opalane paliwem gazowym lub biomasą, musi dotyczyć budynku, w którym przewiduje się jednocześnie termomodernizację (rozumianą jako poprawa izolacyjności przegród budowlanych w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną) lub taka termomodernizacja została przeprowadzona¹⁰.
  7. Źródła ciepła wykorzystujące paliwa stałe muszą spełniać co najmniej 5 klasę normy europejskiej EN 303-5:2012¹¹ lub nowszą (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe (Dz.U. z 2017r. poz. 1690) oraz Rozporządzeniem Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 21 lutego 2019 r. zmieniającym Rozporządzenie w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe (Dz.U.2019,poz.363).
  8. Wymiana źródła ciepła będzie niekwalifikowalna:
    - jeżeli budynek jest podłączony do sieci ciepłowniczej lub,
    - jeżeli budynek nie jest podłączony do sieci ciepłowniczej i jego podłączenie jest możliwe i racjonalne pod względem ekonomicznym lub,
    - jeżeli budynek jest zlokalizowany na obszarze objętym projektem podłączenia do sieci ciepłowniczej, który jest planowany do 2023 r. i jego podłączenie do takiej sieci będzie możliwe i racjonalne pod względem ekonomicznym.
  9. Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok], ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok], ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok] będą monitorowane na etapie wdrażania i udostępniane jako informacja dodatkowa w rocznym sprawozdaniu monitoringowym.
  10. Priorytetowo wspierane będą projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii.
  11. Preferowane jest wsparcie udzielane poprzez dostawcę usług energetycznych (ESCO)¹².
  12. Wsparcie w ramach Działania nie może być udzielone w zakresie w jakim jest wykluczone w art. 1 ust. 2 - 5 Rozporządzenia Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108

---

¹⁰ Dla istniejącego budynku mieszkalnego przegrody poddane termomodernizacji będą spełniać lub spełniają wymagania izolacyjności cieplnej, określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422, z późn. zm.), obowiązujące od 31.12.2020 r.

¹¹ Norma PN EN 303-5:2012 Kotły grzewcze. Część 5: Kotły grzewcze na paliwa stałe z ręcznym i automatycznym zasypem paliwa o mocy nominalnej do 300 kW - Terminologia, wymagania, badania i oznakowanie.

¹² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE

Traktatu oraz w art. 1 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

13. Wsparcie w ramach Działania jest zgodne z *Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*, w szczególności wsparcie jest udzielane projektom uwzględniającym koncepcję uniwersalnego projektowania, zgodnie z ww. *Wytycznymi*.
14. Ogólne zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków zostały określone w *Wytycznych kwalifikowalności*.
15. Fakt, że dany projekt kwalifikuje się do dofinansowania w ramach RPO WL nie oznacza, że wszystkie wydatki poniesione podczas jego realizacji będą uznane za kwalifikowalne.
16. Ocena kwalifikowalności wydatku polega na analizie zgodności jego poniesienia z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i prawa krajowego, umową o dofinansowanie i *Wytycznymi* oraz innymi dokumentami, do których stosowania beneficjent zobowiązał się w umowie o dofinansowanie.
17. Kwalifikowalność wydatków badana jest na każdym etapie projektu.
18. Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie dokonywana jest ocena kwalifikowalności planowanych wydatków. Przyjęcie danego projektu do realizacji i zawarcie Umowy o dofinansowanie projektu nie oznacza, że wszystkie wydatki które Wnioskodawca przedstawi we wniosku o płatność w trakcie realizacji projektu, zostaną poświadczane, zrefundowane lub rozliczone (w przypadku systemu zaliczkowego). Ocena kwalifikowalności poniesionego wydatku dokonywana jest przede wszystkim w trakcie realizacji projektu poprzez weryfikację wniosków o płatność oraz w trakcie kontroli projektu, w szczególności kontroli w miejscu realizacji projektu lub siedzibie beneficjenta. Ocena kwalifikowalności poniesionych wydatków jest prowadzona także po zakończeniu realizacji projektu w zakresie obowiązków nałożonych na beneficjenta Umową o dofinansowanie projektu oraz wynikających z przepisów prawa.
19. Ocena kwalifikowalności wydatków w toku niniejszego konkursu odbywać się będzie zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym Regulaminie oraz *Wytycznych*. IOK zastrzega, że zasady kwalifikowalności wydatków mogą ulec zmianie w toku konkursu lub na etapie realizacji projektu, w związku ze zmianą przepisów prawa, zmianą niniejszego Regulaminu, zmianą *Wytycznych* lub w związku ze zmianą umowy o dofinansowanie.
20. Wnioskodawca ma obowiązek udzielać zamówień w Projekcie oraz realizować te zamówienia zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz zgodnie z zasadami określonymi w *Wytycznych kwalifikowalności*. Wnioskodawca zobowiązany do stosowania zasady

konkurencyjności ma obowiązek upubliczniania zapytań ofertowych na stronie internetowej Bazy Konkurencyjności Funduszy Europejskich pod adresem: www.bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl. W przypadku zawieszenia działalności strony www.bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl potwierdzonego odpowiednim komunikatem ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego Wnioskodawca zobowiązany jest do skierowania zapytania ofertowego do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców, o ile na rynku istnieje trzech potencjalnych wykonawców danego zamówienia oraz upublicznienia tego zapytania co najmniej na stronie internetowej beneficjenta, o ile posiada taką stronę. W przypadku, gdy Wnioskodawca wszczął postępowanie o udzielenie zamówienia po ogłoszeniu konkursu, lecz przed zawarciem Umowy, zasada konkurencyjności może zostać uznana za spełnioną jedynie wówczas, gdy Wnioskodawca upublicznił zapytanie ofertowe na stronie internetowej www.bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl. IZ RPO zaleca uwzględnianie klauzul społecznych promujących zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

21. Wsparcie w ramach Działania nie może być udzielone w zakresie w jakim jest wykluczone w art. 1 ust. 2 - 5 Rozporządzenia 651/2014, oraz w art. 1 ust. 1 Rozporządzenia 1407/2013.
22. Zgodnie z art. 3 ust. 3 Rozporządzenia 1301/2013 EFRR nie wspiera przedsiębiorstw w trudnej sytuacji w rozumieniu unijnych przepisów dotyczących pomocy państwa.

23. Szczegółowe zasady kwalifikowalności:

Koszty kwalifikowalne:

- przygotowanie audytu energetycznego¹³,
- koszty związane z pracami przygotowawczymi, tj, koszty opracowania dokumentacji projektowej, studium wykonalności czy uzyskania zezwoleń,
- koszty inspektora nadzoru, jeżeli są niezbędne do realizacji projektu, zostały przewidziane w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie oraz ich poniesienie wymagane jest przepisami prawa krajowego,
- koszty zarządzania projektem (max. 5% kosztów kwalifikowalnych projektu, ale nie więcej niż 150000 zł) na które składają się koszty wynagrodzeń osób zaangażowanych w zarządzanie projektem oraz podmiotów zewnętrznych odpowiedzialnych za zarządzanie projektem,

¹³ Audyt energetyczny przygotowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 17 marca 2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu i form audytu energetycznego oraz części audytu remontowego, wzorów kart audytów, a także algorytmu oceny opłacalności przedsięwzięcia termomodernizacyjnego (Dz.U. z 2019r. Nr 43, poz.346 z późn.zm.).

- promocji projektu (max 1% kosztów kwalifikowalnych projektu, ale nie więcej niż 40 000 zł).

- koszty związane z budową lub modernizacją instalacji energooszczędnego oświetlenia, w tym oświetlenia ulicznego:

- koszty elementów konstrukcyjnych, opraw, źródeł światła itp.,
- koszty układów sterowania oświetleniem (np. włączniki czasowe, czujniki zmierzchu oraz ruchu),
- koszty nabycia gruntów.

- Wymagania dotyczące źródeł ciepła opalanych biomasą:

Kotły spalające biomasę będą wyposażone w automatyczny podajnik paliwa i nie będą posiadały rusztu awaryjnego ani elementów umożliwiających jego zamontowanie. Ręczny załadunek paliwa będzie możliwy jedynie w przypadku kotłów zgazowujących. Konstrukcja kotła z automatycznym podawaniem paliwa musi uniemożliwiać spalanie innego paliwa niż biomasa. Potwierdzenie takie musi wynikać z dokumentacji producenta. Paliwem podawanym automatycznie może być biomasa pochodzenia rolniczego (różne formy słomy, traw i roślin energetycznych, niepełnowartościowe ziarna zbóż), jak również leśnego – rozdrobnione drewno niepełnowartościowe jak również materiał drzewny powstały z tego drewna poprzez celowe rozdrobnienie tego drewna (zrębek) i następnie zagęszczenie (pellet). Instalacje grzewcze nie powinny przekraczać dopuszczalnych wielkości emisji określonych w dyrektywie (UE) 2015/2193 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania od momentu oddania do użytkowania danej instalacji.

- koszty związane z zakupem i montażem kompletnych urządzeń (wraz z systemami oczyszczania spalin, jeżeli takie systemy są wymagane), które dostosowane są do pracy z instalacjami w miejscu montażu,
- systemy podawania paliwa do zasilania kotłów z załadunkiem automatycznym,
- licznik ciepła,
- roboty budowlane niezbędne do prawidłowego zamontowania i funkcjonowania kotła lub kotłów,
- urządzenia do magazynowania ciepła,
- koszty niezbędnej dokumentacji, na zasadach określonych w wytycznych IZRPO.

Koszty niekwalifikowalne:

- podatek od towarów i usług (VAT),

- wkład niepieniężny,
- projekty które nie wynikają z planów gospodarki niskoemisyjnej,
- montaż instalacji źródeł ciepła innych niż kotłów spalających biomasę lub paliwa gazowe,
- kosztem niekwalifikowalnym są elementy niezwiązane z produkcją energii ze źródeł odnawialnych w tym:
  - koszty związane z zakupem i instalacją źródeł, które nie spełniają wymagań,
  - instalacje, w których wyprodukowana energia wykorzystywana jest w budynkach, w których prowadzona jest działalność rolnicza np. instalacja została wybudowana w kurniku, chlewni, suszarni które, dzięki energii w niej produkowanej są np. ogrzewane,
  - koszty wymiany wkładu kominowego.
- projekty skutkujące redukcją CO₂ poniżej 30% w porównaniu do istniejących instalacji,
- urządzenia do ogrzewania, które nie spełniają norm określonych w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią,
- źródła ciepła wykorzystujące paliwa stałe niespełniające wymagania 5 klasy normy europejskiej EN 303-5:2012¹⁴ lub nowszej.
- wymiana indywidualnego źródła ciepła na źródło opalane paliwem gazowym lub biomasą, która nie jest realizowana razem z termomodernizacją budynku (rozumianą jako poprawa izolacyjności przegród budowlanych w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną) lub która jest przeprowadzana w budynkach, których taka termomodernizacja nie została wcześniej przeprowadzona¹⁵,
- budowa lub modernizacja jednostek wytwarzania energii cieplnej w przypadku, gdy budynek jest podłączony do sieci ciepłowniczej lub jego podłączenie jest możliwe i racjonalne pod względem ekonomicznym lub, jeżeli budynek jest zlokalizowany na obszarze objętym projektem podłączenia do sieci.
- instalacje OZE, które nie są w pełni dedykowane potrzebom energetycznym obiektów,
- projekty niezgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania¹⁶, w tym nierealizujące zasad dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

¹⁴ Norma PN EN 303-5:2012 Kotły grzewcze. Część 5: Kotły grzewcze na paliwa stałe z ręcznym i automatycznym zasypem paliwa o mocy nominalnej do 300 kW - Terminologia, wymagania, badania i oznakowanie.

¹⁵ Dla istniejącego budynku mieszkalnego przegrody poddane termomodernizacji będą spełniać lub spełniają wymagania izolacyjności cieplnej, określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422, z późn. zm.), obowiązujące od 31.12.2020 r.

¹⁶ Zgodnie z definicją zawartą w *Wytycznych MliR w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 z dnia 8 maja 2015 r. koncepcja uniwersalnego projektowania* to projektowanie produktów, środowiska,

24. Zasady obliczania wydatków objętych limitami w projekcie:

- Wydatkami podlegającymi limitowaniu w ramach projektu mogą być: wydatki kwalifikowalne na działania informacyjno-promocyjne oraz koszty zarządzania projektem. Limit wydatków kwalifikowanych na działania informacyjno-promocyjne wynosi 1 % wydatków kwalifikowanych projektu, ale nie więcej niż 40 000 zł. Limit wydatków kwalifikowanych na zarządzanie projektem wynosi 5% kosztów kwalifikowanych projektu, przy czym nie więcej niż 150 000 zł.
- W celu wyliczenia maksymalnej wysokości kosztów kwalifikowalnych podlegających limitom w ramach projektu w pierwszej kolejności liczymy limit wydatków kwalifikowalnych na działania informacyjno-promocyjne, a następnie na zarządzanie projektem.

Limit wydatków kwalifikowalnych na działania informacyjno-promocyjne obliczany jest w następujący sposób:

- ⇒ Zsumowując wszystkie koszty kwalifikowalne oprócz kosztów działań informacyjno-promocyjnych oraz kosztów zarządzania projektem – otrzymujemy wielkość „a”.
- ⇒ Koszt kwalifikowalny ogółem stanowi niewiadomą „x”.
- ⇒ Wiemy, że 99% kosztu kwalifikowalnego ogółem stanowi koszt kwalifikowalny bez kosztów działań informacyjno-promocyjnych, stąd:

$$\begin{aligned} a &= 0,99x \\ x &= a/0,99 \end{aligned}$$

Najwyżej 1% tak otrzymanego kosztu kwalifikowalnego ogółem może stanowić koszt działań informacyjno-promocyjnych, z zastrzeżeniem, iż kwota ta nie może być większa niż 40 000,00 zł.

Limit wydatków kwalifikowalnych na zarządzanie projektem obliczany jest w następujący sposób:

- ⇒ Zsumowując wszystkie koszty kwalifikowalne oprócz kosztów działań informacyjno-promocyjnych oraz kosztów zarządzania projektem – otrzymujemy wielkość „a”.
- ⇒ Koszt kwalifikowalny ogółem stanowi niewiadomą „x”.
- ⇒ Wiemy, że 95% kosztu kwalifikowalnego ogółem stanowi koszt kwalifikowalny bez kosztów zarządzania projektem, stąd:

---

programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Uniwersalne projektowanie nie wyklucza możliwości zapewniania dodatkowych udogodnień dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne.

$$a=0,95x$$

$$x=a/0,95$$

Najwyżej 5% tak otrzymanego kosztu kwalifikowalnego ogółem może stanowić koszt zarządzania, z zastrzeżeniem, iż kwota ta nie może być większa niż 150 000,00 zł.

Koszty zarządzania mogą być rozliczane na podstawie dowodów księgowych lub stawką ryczałtową w wysokości maksymalnie 5% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 150 000, 00 zł. Uproszczonych metod rozliczania wydatków nie można stosować w przypadku, gdy realizacja projektu jest zlecona w całości wykonawcy. Stawka ryczałtowa może mieć zastosowanie wyłącznie do kosztów zadania, które nie są objęte zamówieniem publicznym.

W przypadku projektów, w których co najmniej 50% wydatków bezpośrednich (zgodnie z szacunkiem Beneficjenta wynika ze złożonego do oceny wniosku o dofinansowanie) ponoszone jest w drodze zastosowania PZP ¹⁷, możliwe będzie rozliczanie kosztów pośrednich na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków (tj. z pełnym udokumentowaniem wydatków), z zachowaniem postanowień Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

Wyboru sposobu rozliczania wydatków dokonuje beneficjent co do zasady, do momentu zawarcia umowy o dofinansowanie projektu. Wyjątkowo, wprowadzenie uproszczonych metod rozliczania wydatków po podpisaniu umowy na pozostałą część projektu dopuszczalne jest w przypadku projektów wieloletnich. W takich przypadkach okres, za który deklarowane są koszty faktycznie poniesione powinien być wyraźnie oddzielony od okresu, za który koszty są deklarowane na podstawie uproszczonych metod rozliczania wydatków, tak aby uniknąć podwójnego finansowania kosztów projektu.

5.3. Polityki horyzontalne

1. Polityki horyzontalne

Zgodnie z zapisami art. 5, 7 i 8 Rozporządzenia ogólnego 1303/2013 należy przestrzegać – na każdym z etapów realizacji Programu tj. zarówno w trakcie jego programowania, jak i wdrażania – zasad horyzontalnych: równości szans i niedyskryminacji, równości mężczyzn i kobiet, zrównoważonego rozwoju, a także partnerstwa. W związku z powyższym projekty realizowane w ramach RPO WL muszą przyczyniać się do realizacji opisanych poniżej zasad horyzontalnych:

---

¹⁷ Dotyczy wyłącznie podmiotów zobowiązanych do stosowania Pzp.

- **Zasada równości szans i niedyskryminacji**, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, jest jedną z naczelných polityk horyzontalnych UE, której propagowanie ma na celu zapobieganie wszelkim formom dyskryminacji, nie tylko ze względu na płeć, ale również z powodu rasy lub pochodzenia etnicznego, religii lub światopoglądu, niepełnosprawności, wieku lub orientacji seksualnej. Powinno się to wyrażać w konkretnym zakresie interwencji mającym na celu nie tylko wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy, ale także zapewnienie jednakowego dostępu wszystkich osób do edukacji, informacji i zatrudnienia, co przyczyni się do zapobiegania powstawaniu problemów społecznych, tj. bezrobociu czy ubóstwu. Poprzez eliminację wszelkich barier fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych, utrudniających lub zniechęcających do brania pełnego udziału w życiu społeczeństwa należy dążyć do umożliwienia wszystkim osobom czynnego uczestnictwa w rynku pracy i integracji z otoczeniem.
- Kolejną, zasadą o charakterze horyzontalnym jest **zasada równouprawnienia płci**, której przestrzeganie ma prowadzić do osiągnięcia stanu, w którym kobietom i mężczyznom przypisuje się taką samą wartość społeczną, a tym samym gwarantuje jednakowe prawa i obowiązki a także równy dostęp do zasobów – środków finansowych, szans rozwoju – z których mogliby korzystać. Zasada ta jest ściśle powiązana z zasadą równości szans i niedyskryminacji, zatem działania podejmowane na rzecz realizacji obu ww. zasad powinny być skoordynowane. W sposób szczególny przez promowanie równości płci należy rozumieć inicjatywy przyczyniające się do zwiększenia trwałego udziału kobiet i mężczyzn w zatrudnieniu, kształceniu i szkoleniu oraz rozwoju ich kariery, ograniczenia segregacji na rynku pracy, zwalczania stereotypowego postrzegania ról kobiecych i męskich w życiu zawodowym i społecznym, a także popularyzacji i praktycznego stosowania elastycznych form zatrudnienia wśród pracodawców.

W zapisach RPO WL obie ww. kwestie tj. równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz zapewnienie równości szans wszystkim grupom społecznym, w szczególności tym narażonym na dyskryminację, potraktowane zostały horyzontalnie, tym samym powinny znaleźć odzwierciedlenie we wszystkich projektach dofinansowanych w ramach Programu. Ponadto reguły obu zasad horyzontalnych znajdą odbicie we właściwych kryteriach wyboru projektów, a zobowiązania dla beneficjentów do ich przestrzegania wynikać będą z postanowień umowy o dofinansowanie realizacji projektu. Zasady te będą również odwzorowane w wielu wskaźnikach Programu, których monitorowanie posłuży ocenie, czy założone w tym zakresie cele zostały osiągnięte.

Sposób realizacji wyżej opisanych polityk horyzontalnych został szczegółowo uregulowany w Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 dalej Wytyczne horyzontalne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji.

Poza tym więcej szczegółowych informacji, o tym jakie prawa mają osoby z niepełnosprawnościami jako uczestnicy projektów unijnych oraz jakie obowiązki muszą spełnić projektodawcy i instytucje korzystające ze środków unijnych, aby zapewnić dostępność realizowanych projektów, można znaleźć w poradniku Ministerstwa Rozwoju „Jak realizować zasadę równości szans kobiet i mężczyzn w projektach finansowanych z funduszy europejskich 2014-2020” oraz w publikacji wydanej przez Ministerstwo Rozwoju stanowiącej uzupełnienie ww. Wytycznych, pt. „Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Poradnik dla realizatorów projektów i instytucji systemu wdrażania Funduszy Europejskich 2014-2020”.

W poradniku tym zamieszczone zostały przykłady dobrych praktyk (projektów) oraz przykłady rozwiązań z zakresie produktów dostępnych dla wszystkich w odniesieniu do inwestycji współfinansowanych ze środków EFRR.

- Równie ważną polityką horyzontalną UE stała się **zasada zrównoważonego rozwoju**, która zakłada minimalizację oddziaływania działalności człowieka na środowisko, w tym znalezienie równowagi pomiędzy ochroną środowiska, postępem gospodarczym i rozwojem społecznym. Polityka ta bowiem nakierowana jest na zachowanie, ochronę i poprawę jakości środowiska naturalnego, m.in. poprzez ograniczanie szkodliwego wpływu produkcji i konsumpcji na jego stan, tak aby nie tylko obecne, ale i przyszłe pokolenia mogły korzystać z jego bioróżnorodności i bogactwa. Rozwój gospodarczy i cywilizacyjny obecnej generacji nie powinien bowiem odbywać się kosztem wyczerpywania zasobów nieodnawialnych i niszczenia środowiska.
- Kolejną zasadą, która odgrywa kluczowe znaczenie jest **zasada partnerstwa**. Na praktyczną realizację zasady partnerstwa położono szczególnie duży nacisk podczas prac w trakcie opracowywania samego Programu. Partnerzy spoza administracji zaangażowani zostali zarówno w prace zespołów roboczych, jak i w proces konsultacji społecznych. Uwzględnienie idei partnerstwa na wszystkich etapach przygotowania i zarządzania Programem ma na celu wypracowanie regionalnego konsensusu, co do dokonanych w nim rozstrzygnięć oraz ułatwienie dialogu przy podejmowaniu decyzji. Na etapie realizacji Programu partnerzy, w tym partnerzy społeczno-gospodarczy oraz organizacje pozarządowe, zostali aktywnie włączeni w proces wdrażania, monitorowania i ewaluacji RPO WL m.in. poprzez udział

w pracach Komitetu Monitorującego RPO WL. Zasada partnerstwa w ramach Programu realizowana będzie także przez premiowanie przedsięwzięć realizowanych w sposób partnerski. Sposób realizacji tej polityki horyzontalnej został szczegółowo uregulowany w Wytycznych w zakresie realizacji zasady partnerstwa na lata 2014-2020.

2. Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji

Niezależnie od wymogów wynikających z Rozporządzenia ogólnego 1303/2013 zapisy ratyfikowanej w dniu 6 września 2012 r. przez Polskę Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych zobowiązują Polskę do zwiększenia możliwości korzystania z praw przez osoby z niepełnosprawnościami, w tym eliminacji barier oraz zapewnienia pełnego uczestnictwa we wszystkich sferach życia.

Na tej podstawie projektodawca ubiegający się o dofinansowanie realizacji projektu zobowiązany jest przedstawić we wniosku o dofinansowanie projektu sposób realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami w ramach projektu. Wnioskodawca musi zapewnić dostępność do oferowanego w projekcie wsparcia oraz dostępność wszystkich produktów projektu (które nie zostały uznane za neutralne) dla wszystkich ich użytkowników. **Wnioskodawca zobowiązany jest do zapewnienia dostępności oferowanego wsparcia zgodnie ze standardami dostępności, które stanowią załącznik nr 2 do Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn.** W przypadku projektów (w tym ich produktów) nieobjętych standardem dostępności beneficjent powinien zapewnić realizację zasady dostępności w ramach innych działań projektowych, np. na poziomie zarządzania projektem lub działań informacyjno - promocyjnych (np. strona projektu zgodna z WCAG 2.0 – w tłumaczeniu na język polski: wytyczne dotyczące ułatwień w dostępie do treści publikowanych w Internecie).

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (zasada dostępności) w projektach współfinansowanych z funduszy unijnych powinna być realizowana na wszystkich etapach wdrażania projektu, w tym na etapie przygotowania projektu czyli analizy, definiowania celów, planowania działań i budżetu, określania rezultatów,

a także podczas jego realizacji, rozliczania, monitorowania i kontroli.

Zasada może być realizowana poprzez zastosowanie **uniwersalnego projektowania** oraz **mechanizmu racjonalnych usprawnień**. Są to narzędzia umożliwiające kompleksowe podejście do planowania i projektowania zarówno produktów jak i odpowiedniego otoczenia, mając na celu

promowanie społeczeństwa włączającego wszystkich obywateli oraz zapewniając im pełną równość oraz możliwość uczestnictwa.

Uniwersalne projektowanie jest to projektowanie produktów oraz otoczenia tak, aby były one dostępne dla wszystkich ludzi, (osób niepełnosprawnych, seniorów, matek i ojców z wózkami dziecięcymi, osób wysokich, otyłych, kobiet w ciąży itp.) w największym możliwym stopniu, bez potrzeby adaptacji bądź wyspecjalizowanego projektowania.

Uniwersalne projektowanie nie wyklucza możliwości zapewnienia dodatkowych udogodnień dla szczególnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne. Koncepcja uniwersalnego projektowania jest realizowana przez zastosowanie **co najmniej standardów dostępności, które stanowią załącznik nr 2 do Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn.**

W sytuacjach wyjątkowych dopuszcza się odstępstwa od ww. wymogu, pod warunkiem rzeczowego uzasadnienia w treści wniosku o dofinansowanie, dlaczego projekt nie będzie spełniał wymogu dostępności poprzez koncepcje uniwersalnego projektowania. Zasadność takiego wyłączenia każdorazowo jest oceniona przez Instytucję Organizującą Konkurs podczas weryfikacji wniosków o dofinansowanie. W przypadku każdej nowotworzonej inwestycji konieczna jest zatem ocena zgodności danego produktu z koncepcją uniwersalnego projektowania a mechanizm racjonalnych usprawnień (został poniżej opisany), powinien być stosowany jedynie po wcześniejszym stwierdzeniu braku możliwości zastosowania koncepcji uniwersalnego projektowania. **Ewentualna neutralność projektu w stosunku do zasady dostępności, powinna być rozumiana w kategoriach wyjątku od reguły. W tych wyjątkowych przypadkach, gdy produkty projektu wprost nie realizują zasady dostępności dopuszczalne jest wykazanie neutralności produktów projektu. O neutralności produktu można mówić w sytuacji, kiedy wnioskodawca wykaże we wniosku o dofinansowanie projektu, że dostępność nie dotyczy danego produktu na przykład z uwagi na brak jego bezpośrednich użytkowników.**

Należy jednocześnie podkreślić, iż przyjęcie do realizacji projektów, w przypadku których aspekt zapewnienia dostępności został w nieuzasadniony sposób pominięty, stanowi naruszenie przepisów Rozporządzenia ogólnego 1303/2013. Należy również zauważyć, iż jeśli przynajmniej jeden z elementów projektu realizuje zasadę dostępności, nie jest to projekt neutralny.

Drugim narzędziem jest **mechanizm racjonalnych usprawnień**. Mechanizm ten jest definiowany, jako konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości

z innymi osobami. Mechanizm racjonalnych usprawnień znajduje więc zastosowanie w przypadku gdy nie ma możliwości realizacji wsparcia w środowisku wprost dostępnym lub gdy koszt uzyskania dostępności byłby wysoki. Mechanizm racjonalnych usprawnień to mechanizm uruchamiany dopiero w trakcie realizacji projektu, gdy do udziału w projekcie zgłoszą się osoby z niepełnosprawnością, których udziału nie przewidziano na etapie przygotowania projektu. Pozwala on na elastyczne reagowanie na potrzeby uczestników i zapewnia im optymalne (szyte na miarę) usprawnienia. Limit kosztów dostosowania projektu do potrzeb uczestnika i/lub personelu z niepełnosprawnością wynika z obowiązujących Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji. Uruchomienie tego mechanizmu może być finansowane w ramach elastyczności budżetu projektu. W zależności od potrzeb istnieje możliwość utworzenia rezerwy środków przeznaczonej na finansowanie wydatków związanych z tym mechanizmem. Każdorazowe uruchomienie mechanizmu racjonalnych usprawnień musi zostać poprzedzone stosownym wnioskiem Beneficjenta do IZ RPO oraz znaleźć odzwierciedlenie w poprawionym wniosku o dofinansowanie, w szczególności w budżecie projektu.

Projektodawca w celu zapewnienia dostępności projektu dla osób z niepełnosprawnościami, ma możliwość zastosowania w projekcie kosztów związanych z mechanizmem racjonalnych usprawnień wtedy, gdy nie przewidział uczestnictwa w projekcie osób ze szczególnym rodzajem niepełnosprawności. Trzeba jednak pamiętać, że racjonalne usprawnienia powinny być mechanizmem wtórnym w zakresie zapewnienia dostępności, gdyż z zasady każde wsparcie, zarówno w projektach dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami, jak i ogólnodostępnych, powinno być dostępne.

Zastosowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień możliwe jest w przypadku remontów i dostosowań. O ile niedopuszczalne jest zaprojektowanie nowego budynku w taki sposób, żeby istniała w nim konieczność stosowania np. schodołazu oraz sam zakup takiego sprzętu byłby niekwalifikowany to jeśli inwestycja polega na niewielkim remoncie albo dotyczy obiektu objętego nadzorem konserwatora zabytków (który nie wyrazi zgody na budowę windy) można zastosować racjonalne usprawnienie w postaci schodołazu.

Informacje o zapewnieniu zasady dostępności – w tym przede wszystkim koncepcji uniwersalnego projektowania i równego dostępu – muszą być uwzględnione we wniosku o dofinansowanie.

We wniosku o dofinansowanie projektów infrastrukturalnych w zależności od ich specyfiki powinny znaleźć się informacje dotyczące:

- stosowania standardu WCAG 2.0 przynajmniej na poziomie AA – w odniesieniu do stron internetowych, systemów teleinformatycznych i dokumentów,

- uwzględnienia w promocji inwestycji usług dostępnościowych – na przykład poprzez informacje, że materiały promocyjne dotyczące inwestycji (filmy itp.) będą zawierały napisy, tłumacza PJM i audiodeskrypcję,
- spełnienia zasady dostępności zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji oraz załącznikiem nr 2 Standardy dostępności, neutralność może dotyczyć wyjątkowych projektów,
- sytuacja, w ramach której zasada dostępności produktów projektu nie ma zastosowania (np. budowa i przebudowa instalacji służącej do produkcji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych) musi też zawsze zostać wyczerpująco uzasadniona przez Wnioskodawcę i oceniona przez KOP,
- spełnienia wymogów architektonicznych – zapisy o stosowaniu zasady projektowania uniwersalnego, a w opisie dostępności (najlepiej przedstawionym jako załącznik) – szczegółowe opisy dotyczące różnych grup osób z niepełnosprawnościami.
- spełnienia wymogów transportowych – zapisy dotyczące usług dostępowych: dostosowań w środkach transportu, zobowiązań do wprowadzenia do SIWZ zapisów w odniesieniu do: miejsc dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Projekt infrastrukturalny nie realizuje zasady dostępności gdy:

- nie ma żadnych informacji we wniosku o dofinansowanie dotyczącej ww. zasady;
- informacje wskazują, że projekt może dyskryminować, np. niezasadna neutralność projektu, w tym jego produktów;
- stosowanie ogólnych sformułowań, np. realizacja projektu jest zgodna z zasadą równości szans, produkty projektu będą dostępne dla wszystkich.

3. Monitorowanie i sprawozdawczość realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

Podmioty realizujące projekty powinny we wniosku o płatność sprawozdawać sposób realizacji założeń odnośnie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji opisanych we wniosku o dotację. Szczególnie należy więc zwrócić uwagę na:

- dostępność stron internetowych projektu zgodną ze standardem WCAG 2.0 na poziomie AA,
- dostępność produktów projektu (w tym stosowanie projektowania uniwersalnego),
- zaangażowanie osób z niepełnosprawnościami w procesy konsultacyjne/analizę potrzeb w trakcie realizacji projektu,
- zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami przy realizacji projektu,

- uwzględnianie zasad dostępności w procesie zlecania zamówień publicznych – zapisy SIWZ, stosowanie klauzul społecznych promujących zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

W przypadku braku informacji dotyczących dostępności należy dążyć do ich uzupełnienia. Jeśli braki będą wynikać z niezapewnienia dostępności, powinna być to przesłanka do uznania wydatków za niekwalifikowane. Beneficjenci mogą przedstawiać wyniki zewnętrznych audytów dostępności produktów i działań realizowanych w projektach. Pozwoli to na tzw. uczenie w działaniu, ponieważ obecnie wiedza dotycząca dostępności nie jest powszechna – zarówno w instytucjach uczestniczących we wdrażaniu funduszy europejskich, jak i wśród projektodawców.

4. Kontrola – jak zweryfikować czy działania dotyczące zasady dostępności zostały zrealizowane zgodnie z założeniami określonymi we wniosku o dofinansowanie?

Przestrzeganie zasady dostępności jest sprawdzane w ramach standardowych działań kontrolnych.

W trakcie kontroli zwracana będzie szczególna uwaga na zgodność realizowanych inwestycji z opisem dostępności, zawartym we wniosku o dofinansowanie. Na wnioskach o płatność, w tym końcowych, istnieje możliwość przedstawienia przez projektodawcę audytu dostępności i zgodności produktu projektu z zaplanowanym opisem dostępności. Weryfikacja tych elementów przez instytucję powinna być podstawą do oceny poziomu dostępności i kwalifikowalności poniesionych wydatków.

5. Kontrola dostępności informacji i promocji

Dostępność w kontekście informacji i promocji powinna dotyczyć przynajmniej następujących aspektów:

- możliwość wzięcia udziału przez przyszłych użytkowników inwestycji w spotkaniach promocyjnych/konsultacyjnych;
- dostępność informacji dla ogółu mieszkańców, że projekt został zrealizowany przy wykorzystaniu środków UE.

Ocenie podlega sposób organizacji spotkań dotyczących projektów infrastrukturalnych, na których realizatorzy projektów powinni badać potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Spotkania takie są bardzo istotne, ponieważ pozwolą na przygotowanie właściwych rozwiązań związanych z użytecznością danej inwestycji dla jak najszerszej grupy społecznej, a więc będą miały realny wpływ na projekty infrastrukturalne.

6. Dostępność informacji o projekcie

Weryfikacja w trakcie realizacji projektu powinna polegać na sprawdzeniu, czy realizator zapewnił uniwersalny dostęp do informacji i w uniwersalny sposób promuje projekt:

- dla osób głuchych – czy informacje o projekcie i materiały promocyjne były uzupełnione o tłumaczenie na polski język migowy (PJM)?
- dla osób słabosłyszących – czy materiały wideo zawierające ścieżkę dźwiękową były uzupełnione o napisy, a informacje zawarte w materiałach dźwiękowych (audycje radiowe, podcasty itp.) są także dostępne w formie pisemnej?
- dla osób niewidomych – czy strona www, na której prezentowane są informacje, jest zgodna ze standardem WCAG 2.0 przynajmniej na poziomie AA?
- dla osób słabowidzących – czy strona internetowa zapewnia możliwość zwiększenia/odwrócenia kontrastu, powiększenia czcionki lub zmiany koloru, czy materiały informacyjne w wersji elektronicznej są dostępne?
- dla osób z ograniczoną percepcją – czy język, jakim posługiwano się w procesie informacji i rekrutacji, jest językiem prostym?
- dla osób z problemami z poruszaniem się – czy biuro projektu znajduje się w pomieszczeniu dostępnym architektonicznie?

W sprawozdaniu z realizacji projektu powinno się też znaleźć oświadczenie o zapewnieniu realizacji zasady równości – wraz z uszczegółowieniem, jak była ona realizowana. Sprawdzeniu powinny podlegać następujące cechy miejsc, w których odbywały się spotkania promocyjne/informacyjne itp.:

- odpowiednie miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych poruszających się samochodami;
- łatwy dojazd z parkingu do wejścia dla osób na wózku;
- proste i czytelne dojście dla osób niewidomych, słabowidzących lub poruszających się o kulach;
- drzwi wejściowe odpowiedniej szerokości (minimum 90 cm), aby wjechać wózkiem;
- wejście pozbawione schodów lub z podjazdem dla wózków;
- korytarze i windy dostępne dla osób poruszających się na wózkach;
- winda zaopatrzona w przyciski (nie sensory dotykowe) oznaczone alfabetem Braille'a i komunikaty głosowe;
- informacja w budynku dostosowana do możliwości osób z różnymi niepełnosprawnościami, w tym informacja dotycząca sposobu ewakuacji;
- budynek łatwo osiągalny (blisko położony) dla osób poruszających się komunikacją publiczną;

- toaleta w budynku dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością;
- sala szkoleniowa wyposażona w pętlę indukcyjną dla osób słabosłyszących.

Miejsce spotkań informacyjnych powinno umożliwiać osobie z niepełnosprawnością samodzielne dotarcie. Korzystanie z pomocy asystenta to wybór, a nie obowiązek.

7. Informowanie o realizacji projektu ze środków UE

Informacja o realizacji projektu infrastrukturalnego ze środków UE powinna spełniać przynajmniej poniższe punkty, żeby mogła być uznana za informację zgodną z Wytycznymi:

- strona internetowa projektu zgodna z WCAG 2.0 na poziomie AA;
informacja o projekcie w PJM.

Oba wymagania mogą być sprawdzane na etapie analizy sprawozdania końcowego z realizacji projektu. Można wówczas zweryfikować, czy realizatorzy projektu umieścili tłumaczenie na język migowy na stronie internetowej oraz czy przeprowadzili audyt strony w trakcie realizacji.

5.4 Projekty objęte pomocą publiczną

1. W rozumieniu przepisów unijnych każdy kto oferuje towary lub usługi na rynku prowadzi działalność gospodarczą. W takim przypadku, aby stwierdzić, czy projekt powinien zostać objęty pomocą publiczną, należy zweryfikować projekt pod kątem spełniania przesłanek określonych w art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)¹⁸.
2. Na podstawie art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) można uznać, iż pomocą publiczną jest wsparcie udzielane przedsiębiorstwu¹⁹, o ile jednocześnie spełnione są następujące warunki:
  - a) **jest przyznawane przez Państwo lub pochodzi ze środków państwowych**,
Środki pochodzące z funduszy europejskich stanowią środki przyznawane z zasobów państwowych. Tym samym środki, które beneficjent uzyska z RPO WL 2014-2020, będą pochodziły z zasobów państwowych. Co oznacza, że każdorazowo będzie spełniona pierwsza przesłanka występowania pomocy publicznej.
  - b) **udzielane jest na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku**,

¹⁸ Instytucja organizująca konkurs rekomenduje ocenę zgodności projektu z art. 107 TFUE w oparciu o Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

¹⁹ Za przedsiębiorstwo uznaje się podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną (zgodnie z załącznikiem nr I do Rozporządzenia 651/2014).

Dotacja bezzwrotna stanowi korzyść ekonomiczną, której przedsiębiorca nie uzyskałby w normalnych warunkach rynkowych.

c) ma charakter selektywny (uprzywilejowuje określone przedsiębiorstwo lub przedsiębiorstwa albo produkcję określonych towarów),

Dofinansowanie w ramach RPO WL 2014-2020 ma charakter selektywny, gdyż przyznawane jest dla konkretnego podmiotu. Konkurs ma charakter zamknięty tj. określono podmioty, które mogą ubiegać się o wsparcie i został ograniczony dla Wnioskodawców z województwa lubelskiego.

d) grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi UE.

Uznaje się, że środek przyznany przez państwo zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji, jeżeli może on powodować poprawę pozycji konkurencyjnej beneficjenta w porównaniu z pozycją innych przedsiębiorstw, z którymi beneficjent konkuruje. Za wpływ na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi uznaje się co najmniej prawdopodobieństwo wpływu na taką wymianę.

Aby wsparcie stanowiło pomoc publiczną, wymienione powyżej warunki muszą zaistnieć łącznie. W przypadku, gdy którykolwiek z powyższych warunków nie jest spełniony, nie mamy do czynienia z pomocą publiczną.

Zgodnie z pkt. 207 Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01), w przypadkach infrastruktury podwójnego wykorzystania, jeżeli, jest ona prawie wyłącznie wykorzystywana do celów działalności niegospodarczej, finansowanie takiej infrastruktury może w całości wykraczać poza zakres zasad pomocy państwa, pod warunkiem że użytkowanie do celów działalności gospodarczej ma charakter czysto pomocniczy, tj. działalności bezpośrednio powiązanej z eksploatacją infrastruktury, koniecznej do eksploatacji infrastruktury lub nieodłącznie związanej z podstawowym wykorzystaniem

o charakterze niegospodarczym. Uznaje się, że taka sytuacja ma miejsce, gdy działalność gospodarcza pochłania takie same nakłady jak podstawowa działalność o charakterze niegospodarczym, takie jak materiały, sprzęt, siła robocza lub aktywa trwałe. Działalność gospodarcza o charakterze pomocniczym musi mieć ograniczony zakres, w odniesieniu do wydajności infrastruktury. Użytkowanie infrastruktury do celów gospodarczych można uznać za działalność pomocniczą, jeżeli wydajność przydzielana

co roku na taką działalność nie przekracza 20 % całkowitej rocznej wydajności infrastruktury²⁰ (przypis 305 do pkt 207 ww. Zawiadomienia). Proporcję w zakresie wykorzystania infrastruktury należy ustalić w oparciu o kryterium najbardziej adekwatne dla danej infrastruktury²¹ (np. w oparciu o kryterium powierzchni lub czasu wykorzystania). Wnioskodawcy wykazując, że w ramach projektu zastosowanie ma pkt. 207 Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zobowiązany jest przedstawić analizę dotyczącą planowanego gospodarczego wykorzystania infrastruktury (co najmniej w okresie amortyzacji infrastruktury) wraz ze wskazaniem kryterium, w oparciu o które ustalono poziom całkowitej rocznej wydajności infrastruktury objętej projektem tj. zakres jej wykorzystania na cele gospodarcze i niegospodarcze. W zakresie wskazanym w umowie o dofinansowanie, projekt podlegał będzie mechanizmowi monitorowania wykorzystania infrastruktury na działalność gospodarczą i niegospodarczą.

Wystąpienie pomocy publicznej należy każdorazowo badać indywidualnie. Badanie przeprowadzić należy w odniesieniu do całości inwestycji. Brak uwzględnienia pomocy publicznej w projekcie powinien być szczegółowo uzasadniony w tab. 3.1.5 Studium wykonalności.

W ramach niniejszego konkursu pomoc publiczna może wystąpić w odniesieniu do projektów, o których mowa w rozdziale IV, podrozdziale 4.2, pkt 1 niniejszego Regulaminu.

W odniesieniu do tzw. „projektów parasolowych”²², analizując wystąpienie pomocy publicznej, należy ustalić, które z podmiotów uczestniczących w projekcie są faktycznym beneficjentem korzyści wynikającej z udzielonego dofinansowania oraz czy otrzymana korzyść związana jest z prowadzeniem działalności gospodarczej. W sytuacji, gdy jednostki samorządu terytorialnego – jako podmioty realizujące projekt – przekazują zakupione w ramach projektu mikroinstalacje OZE swoim mieszkańcom, beneficjentem korzyści są mieszkańcy (osoby fizyczne) lub w odniesieniu do budynków jednostek organizacyjnych samorządu – dana jednostka organizacyjna, niezależnie od jej statusu, a nie JST.

---

²⁰ W przypadku projektu, w którym zakres rzeczowy obejmuje więcej niż jeden obiekt (np. budynek, sprzęt) roczna wydajność infrastruktury liczona jest oddzielnie dla każdego obiektu.

²¹ Nie ustalamy proporcji w oparciu o kryterium opartym na strumieniu przychodów pochodzących z działalności niegospodarczej i działalności komercyjnej.

²² Projekt parasolowy – projekt, w którym wnioskodawca przygotowuje, zleca i koordynuje wykonanie mikroinstalacji OZE, z których korzystać będą mieszkańcy danej gminy.

W przypadku „projektów parasolowych”, z uwagi na fakt, że otrzymane wsparcie transferowane będzie przez wnioskodawcę na rzecz odbiorców ostatecznych, wnioskodawca przed udostępnieniem instalacji OZE powinien dokonać analizy, czy dla konkretnego odbiorcy udostępnienie takie nie stanowi pomocy publicznej. W przypadku stwierdzenia wystąpienia pomocy publicznej należy zapewnić jej zgodność z unijnym prawem konkurencji. W celu zapewnienia zgodności z przepisami o pomocy publicznej zasadne jest zastosowanie przepisów o pomocy de minimis. Wartość pomocy należy ustalić indywidualnie dla każdego odbiorcy poprzez odniesienie do całości wsparcia o charakterze publicznym tj. tej części kosztów zakupu instalacji i jej montażu, która została sfinansowana ze środków Programu oraz budżetu jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli wykorzystano je w celu współfinansowania projektu. Transferując pomoc samorząd zobowiązany jest do sprawozdania z udzielonej pomocy do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem aplikacji SHRIMP oraz wystawienia zaświadczenia o jej udzieleniu.

3. W przypadku projektów spełniających przesłanki pomocy publicznej, wsparcie będzie udzielane przede wszystkim na podstawie:
  - **Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020²³** (w związku z art. 41 Pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych Rozporządzenia 651/2014).

Dopuszcza się możliwość zastosowania przepisów o pomocy de minimis (wybór schematu należy do wnioskodawcy) z zastrzeżeniem, że wartość pomocy de minimis przyznanej jednemu przedsiębiorstwu²⁴ nie może przekroczyć 200 000 EUR w okresie trzech lat.

W przypadku pomocy de minimis zastosowanie będą miały wówczas niżej wymienione akty prawne:

- Rozporządzenie 1407/2013,

---

²³ Rozporządzenie to stanowi program pomocowy o numerze referencyjnym: SA.43229(2015/X). Pełna nazwa programu pomocowego: Pomoc na układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.

²⁴ Jedno przedsiębiorstwo – wnioskodawca oraz wszystkie jednostki gospodarcze powiązane z wnioskodawcą jednym ze stosunków określonych w art. 2 ust. 2 Rozporządzenia 1407/2013 tj.: a) jedna jednostka gospodarcza posiada w drugiej jednostce gospodarczej większość praw głosu akcjonariuszy, wspólników lub członków; b) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innej jednostki gospodarczej; c) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wywierać dominujący wpływ na inną jednostkę gospodarczą zgodnie z umową zawartą z tą jednostką lub postanowieniami w jej akcie założycielskim lub umowie spółki; d) jedna jednostka gospodarcza, która jest akcjonariuszem lub wspólnikiem w innej jednostce gospodarczej lub jej członkiem, samodzielnie kontroluje, zgodnie z porozumieniem z innymi akcjonariuszami, wspólnikami lub członkami tej jednostki, większość praw głosu akcjonariuszy, wspólników lub członków tej jednostki. Jednostki gospodarcze pozostające w jakimkolwiek ze stosunków, o których mowa powyżej, za pośrednictwem jednej innej jednostki gospodarczej lub kilku innych jednostek gospodarczych również są uznawane za jedno przedsiębiorstwo.

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020.

UWAGA!

W przypadku projektów objętych częściowo pomocą publiczną (w tym pomocą de minimis), dofinansowanie wydatków wspólnych, tak jak m.in. studium wykonalności, promocja projektu podlegać będzie w całości przepisom o pomocy publicznej/pomocy de minimis.

W przypadku kosztów, które nie są kwalifikowalne na podstawie art. 41 Rozporządzenia 651/2014, natomiast Regulamin konkursu przewiduje możliwość ujęcia ich w kosztach kwalifikowalnych, wówczas na wskazane koszty może zostać udzielona pomoc o charakterze pomocy de minimis (przy spełnieniu warunków określonych w Rozporządzeniu 1407/2013). Dotyczy to w szczególności kosztów związanych z pracami przygotowawczymi, tj. kosztów opracowania dokumentacji projektowej, studium wykonalności, czy uzyskania zezwoleń oraz kosztów związanych z zarządzaniem projektem, promocją projektu.

4. Dodatkowe ograniczenia dotyczące kwalifikowalności wydatków w ramach projektów objętych pomocą publiczną/ pomocą de minimis oraz intensywność pomocy:

A. W przypadku *pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych* - zgodnie z art. 41 ust. 6 lit. a, b i c Rozporządzenia 651/2014 za koszty kwalifikowalne uznaje się dodatkowe koszty inwestycji niezbędne do propagowania wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Ustala się je w następujący sposób:

- a) w przypadku gdy koszty inwestycji w produkcję energii ze źródeł odnawialnych można wyodrębnić z całkowitych kosztów inwestycji jako oddzielną inwestycję, na przykład jako łatwy do wyodrębnienia dodatkowy element w już istniejącym obiekcie, taki koszt związany z energią ze źródeł odnawialnych stanowi koszty kwalifikowalne;

Zgodnie z wyjaśnieniami Ministerstwa Rozwoju taka sytuacja zachodzi najczęściej, gdy zakres prac przeprowadzonych przez Wnioskodawcę jest ograniczony do zakupu i montażu dodatkowego elementu w już istniejącej instalacji (np. zwiększenie mocy istniejącej farmy fotowoltaicznej poprzez zainstalowanie dodatkowych paneli PV). Natomiast w przypadku budowy nowej instalacji, do określenia kosztów kwalifikowalnych zwykle będzie mieć zastosowanie art. 41 ust. 6 lit. b)

b) w przypadku gdy koszty inwestycji w wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych można określić poprzez odniesienie do podobnej, mniej przyjaznej dla środowiska inwestycji, która prawdopodobnie zostałaaby przeprowadzona w przypadku braku pomocy, taka różnica między kosztami obu inwestycji określa koszt związany z energią ze źródeł odnawialnych i stanowi koszty kwalifikowalne;

W przypadku, gdy zastosowanie będzie miał art. 41 ust. 6 lit. b w celu określenia kosztów kwalifikowalnych inwestycji konieczne jest określenie instalacji referencyjnej oraz ograniczenie kosztów kwalifikowalnych do różnicy pomiędzy inwestycją wspieraną a inwestycją referencyjną. Powyższe ma prowadzić do zapewnienia, że pomoc publiczna zostanie ograniczona jedynie do części inwestycji związanej z osiągnięciem wyższego poziomu ochrony środowiska. W tym celu pomocny będzie kalkulator (narzędzie obowiązkowe), stworzony na zlecenie Towarzystwa Gospodarczego Polskie Elektrownie, Polskiego Towarzystwa Elektrociepłowni Zawodowych oraz Izby Gospodarczej Ciepłownictwo Polskie, stanowiący załącznik do Instrukcji wypełniania załączników.

c) w przypadku niektórych małych instalacji, gdzie nie można określić mniej przyjaznej dla środowiska inwestycji, gdyż nie istnieją zakłady o ograniczonej wielkości, koszty kwalifikowalne stanowią całkowite koszty inwestycji w celu osiągnięcia wyższego poziomu ochrony środowiska.

W odniesieniu do wskazanego sposobu liczenia kosztów należy zauważyć, że Rozporządzenie 651/2014 nie zawiera precyzyjnej definicji tzw. małych instalacji, która mogłaby być stosowana na potrzeby udzielania pomocy inwestycyjnej w oparciu o art. 41 ust.6 lit. c tego rozporządzenia. Należy więc przyjąć, że dla stwierdzenia, czy dana instalacja może być traktowana jako tzw. mała instalacja decydujący będzie jedynie brak dającej się ustalić wiarygodnej inwestycji referencyjnej. Taka ocena powinna zostać przeprowadzona indywidualnie dla każdej inwestycji. Zgodnie z wyjaśnieniami KE można założyć, że z tzw. *małą instalacją* mielibyśmy przykładowo do czynienia w przypadku, gdy inwestycja w odnawialne źródło energii miałaby dostarczyć przedsiębiorcy jedynie dodatkowe i uzupełniające źródło energii, służące ograniczeniu wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł konwencjonalnych. W takim przypadku scenariuszem alternatywnym dla realizacji projektu byłoby nieprzeprowadzenie żadnej inwestycji, gdyż przedsiębiorca mógłby swoje zapotrzebowanie na energię zaspokoić w całości w dotychczasowy sposób. Przyjmuje się, że za małe instalacje mogą zostać również uznane wszystkie mikroinstalacje w rozumieniu art 2 pkt 19 ustawy o OZE. Pomocny dokumentem będzie ANALIZA W CELU OKREŚLENIA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH INSTALACJI REFERENCYJNYCH DLA PROJEKTÓW OZE I WYSOKOSPRAWNEJ KOGENERACJI DO OBLICZENIA KWOTY

POMOCY INWESTYCYJNEJ²⁵. Przy czym należy mieć na uwadze, że w przypadku produkcji energii cieplnej czy kogeneracji zawsze wystąpi instalacja referencyjna.

Kosztów, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu ochrony środowiska, nie uznaje się za kwalifikowalne.

UWAGA!

Kalkulator, o którym mowa powyżej pozwala określić koszty instalacji referencyjnej jedynie w odniesieniu do inwestycji typu greenfield. Co oznacza, że nie można zastosować tego narzędzia do inwestycji polegających na modernizacji istniejącego źródła OZE. W przypadku modernizacji istniejącego źródła OZE, pomoc udzielana będzie na zasadach pomocy de minimis.

Intensywność pomocy (% kosztów kwalifikowalnych):

PRZEDSIĘBIORCA	MAKSYMALNY POZIOM DOFINANSOWANIA	
	Koszty obliczane zgodnie z kryteriami określonymi w lit. a) lub b)	Koszty obliczane zgodnie z kryteriami określonymi w lit. c)
mikro i mały	80%	65%
średni	70%	55%
duży	60%	45%

.B. W przypadku *pomocy de minimis* -wartość uzyskanej przez wnioskodawcę pomocy de minimis nie może przekroczyć maksymalnych pułapów określonych w Rozporządzeniu 1407/2013.

Wartość pomocy de minimis przyznanej jednemu przedsiębiorstwu nie może przekroczyć 200 000 EUR w okresie trzech lat. Całkowita kwota pomocy de minimis przyznana w okresie trzech lat oznacza wartość pomocy de minimis uzyskaną przez „jedno przedsiębiorstwo” w ciągu danego roku podatkowego oraz dwóch poprzedzających lat podatkowych oraz wartość wnioskowanego dofinansowania w formie pomocy de minimis w projekcie.

Intensywność pomocy (% kosztów kwalifikowalnych):

²⁵ Dokument dostępny jest pod adresem: <https://www.tgpe.pl/pl/a/analiza-w-zakresie-instalacji-referencyjnych-dla-oze-i-wysokosprawnej-kogeneracji-juz-dostepna>

PRZEDSIĘBIORCA	MAKSYMALNY POZIOM DOFINANSOWANIA
mikro i mały	85%
średni	
duży	

Uwaga!

Badanie, czy przyznanie określonego w projekcie dofinansowania nie spowoduje przekroczenia pułapów określonych w Rozporządzeniu 1407/2013 przeprowadzane jest dwukrotnie: na etapie oceny formalnej przeprowadzana jest weryfikacja pomocy de minimis przeliczonej po kursie EURO z dnia rozpoczęcia naboru wniosków o dofinansowanie w ramach danego konkursu (kurs średni walut obcych, ogłaszany przez NBP).

Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie przeprowadzana jest ponowna weryfikacja czy łączna wartość przyznanej „jednemu przedsiębiorstwu” pomocy de minimis w ciągu danego roku podatkowego oraz dwóch poprzedzających lat podatkowych oraz wartość wnioskowanego dofinansowania w formie pomocy de minimis, nie przekroczy pułapów określonych w ww. rozporządzeniu.

W sytuacji, gdy łączna wartość wnioskowanego dofinansowania w formie pomocy de minimis oraz wartość pomocy de minimis uzyskanej w ciągu danego roku podatkowego i dwóch poprzedzających lat podatkowych przekroczy 200 000 EUR, Wnioskodawca zostanie wezwany do obniżenia poziomu dofinansowania kosztów kwalifikowalnych na zasadach pomocy de minimis.

W przypadku, gdy Wnioskodawca nie obniży poziomu dofinansowania, tak aby przyznawaną pomoc można by uznać za legalną, IOK odmówi podpisania umowy o dofinansowanie.

5. Efekt zachęty

W przypadku prac objętych pomocą publiczną (nie dotyczy pomocy o charakterze pomocy *de minimis*) rozpoczęcie prac związanych z realizacją inwestycji musi nastąpić po dniu złożenia przez Wnioskodawcę wniosku o dofinansowanie (wniosku o udzielenie pomocy).

W przypadku rozpoczęcia prac przed okresem kwalifikowalności, wskazanym dla danego projektu w umowie o dofinansowanie projektu, nie występuje efekt zachęty i projekt nie może uzyskać dofinansowania.

Przez efekt zachęty należy rozumieć zasadę związaną z udzielaniem pomocy publicznej, której spełnienie jest wymagane do uznania pomocy za legalną. Pomoc wywołuje efekt zachęty, jeżeli beneficjent złożył do danego państwa członkowskiego pisemny wniosek o przyznanie pomocy przed rozpoczęciem prac nad projektem lub rozpoczęciem działalności. Efekt zachęty ma miejsce wtedy, gdy pomoc zmienia zachowanie przedsiębiorstwa w taki sposób, że angażuje się ono w dodatkową działalność przyczyniającą się do rozwoju obszaru, której nie podjęłoby bez przyznanej pomocy lub którą podjęłoby w ograniczonym lub innym zakresie lub w innym miejscu. Szczegółowe zasady dotyczące efektu zachęty zawarte są w art. 6 Rozporządzenia 651/2014 oraz Wytycznych Komisji Europejskiej w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014-2020 pkt 3.5.

Przez rozpoczęcie realizacji projektu należy rozumieć rozpoczęcie prac zmierzających do realizacji inwestycji. Rozpoczęciem prac w rozumieniu Rozporządzenia 651/2014 jest rozpoczęcie robót budowlanych związanych z inwestycją lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, zależnie od tego, co nastąpi najpierw. Zakupu gruntów ani prac przygotowawczych, takich jak uzyskanie zezwoleń

i przeprowadzenie studiów wykonalności czy audytów energetycznych, nie uznaje się za rozpoczęcie prac. Termin ten zostanie określony we wniosku o dofinansowanie oraz w umowie o dofinansowanie.

W zakresie „zakupu wartości niematerialnych i prawnych” – pierwsze zobowiązanie wnioskodawcy do ich zamówienia: podpisanie umowy na ich realizację, wpłata zaliczki lub zadatku stanowi rozpoczęcie realizacji projektu.

Biorąc pod uwagę powyższe, warunek spełnienia efektu zachęty weryfikuje się dla całego projektu, bez względu na to czy jest on w całości czy w części objęty pomocą publiczną.

6. Kumulacja pomocy

Pomoc, jaka udzielana jest na realizację wyłonionego do dofinansowania projektu, na podstawie art. 8 Rozporządzenia 651/2014, może być kumulowana z inną pomocą, zgodną z rynkiem wewnętrznym, wyłączoną na mocy innego rozporządzenia lub zatwierdzoną przez Komisję. W odniesieniu do pomocy de minimis pomocy państwa nie można kumulować z pomocą de minimis w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, jeżeli skutkiem takiej kumulacji byłoby przekroczenie poziomów intensywności pomocy określonych w rozporządzeniu 651/2014.

Należy jednak pamiętać, że zgodnie z art. 2 pkt 9 Rozporządzenia ogólnego 1303/2013, projekt realizowany w ramach RPO WL, musi przyczyniać się do realizacji celów priorytetu lub priorytetów Programu. Oznacza to, iż projekt objęty dofinansowaniem w ramach RPO WL, nie może być współfinansowany ze środków objętych innymi programami operacyjnymi: regionalnymi lub krajowymi.

5.5. Cross-financing

W ramach Działania 5.5 *Promocja niskoemisyjności* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 nie przewiduje się stosowania zasady cross-financingu.

VI. PROCEDURA OCENY I WYBORU PROJEKTU

6.1. Zasady ogólne

1. Weryfikacji warunków formalnych dokonują pracownicy IOK, natomiast oceny spełnienia przez projekt kryteriów wyboru projektów dokonuje Komisja Oceny Projektów (KOP).
2. Prace w ramach KOP powołanej w ramach danego konkursu przebiegają w następujących po sobie etapach:
  - a. ocena spełnienia przez projekt kryteriów formalnych (dostępu, specyficznych i poprawności) dokonywana przez pracowników ONiOP w DW EFRR powołanych do KOP,
  - b. ocena spełnienia przez projekt kryteriów merytorycznych (technicznych, technicznych specyficznych, finansowo-ekonomicznych, finansowo – ekonomicznych specyficznych, trafności merytorycznej i rozstrzygających) dokonywana przez ekspertów zewnętrznych/pracowników IOK powołanych do KOP.
3. Jeżeli na którymkolwiek etapie oceny lub przed zawarciem umowy o dofinansowanie powstanie wątpliwość co do spełnienia przez projekt kryteriów wyboru projektów uznanych za spełnione na wcześniejszych etapach oceny, KOP może dokonać ponownej weryfikacji spełnienia kryteriów, nie będąc związana oceną dotychczas dokonaną.

6.1.1. Weryfikacja warunków formalnych i oczywistych omyłek

1. Warunki formalne odnoszą się do kompletności, formy oraz terminu złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. Ich weryfikacja odbywa się przez stwierdzenie spełniania albo niespełniania danego warunku.
2. Podczas weryfikacji warunków formalnych sprawdzeniu podlega:
  - a) Termin złożenia wniosku o dofinansowanie: czy wniosek został złożony w terminie określonym w ogłoszeniu o konkursie,
  - b) Forma wniosku o dofinansowanie: czy wniosek i załączniki zostały przesłane w systemie LSI2014,
  - c) Kompletność wniosku o dofinansowanie:
    - czy wniosek zawiera ważny podpis Wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania Wnioskodawcy.
    - czy podpis cyfrowy jest ważny, tj. certyfikat związany z podpisem cyfrowym jest aktualny (nie wygaś),
    - czy wszystkie wymagane pola wniosku zostały wypełnione,
    - czy do wniosku dołączono wszystkie wymagane załączniki oraz oświadczenia.
3. Weryfikacja warunków formalnych oraz oczywistych omyłek trwa nie dłużej niż 30 dni roboczych od daty zamknięcia naboru wniosków. W uzasadnionych przypadkach termin weryfikacji warunków formalnych może zostać przedłużony, o czym IOK niezwłocznie informuje za pośrednictwem swojej strony internetowej podając przyczyny wydłużenia terminu.
4. Weryfikacja każdego z warunków formalnych jest weryfikacją zerojedynkową:
  - a) Weryfikacja wniosku na poziomie „1” w odniesieniu do każdego z warunków formalnych, oznacza, że wniosek jest poprawny i może zostać skierowany do oceny w oparciu o kryteria wyboru projektów.
  - b) Weryfikacja wniosku na poziomie „0” co najmniej w jednym z warunków formalnych oznacza, że wniosek nie jest poprawny pod względem warunków formalnych.
5. Z zastrzeżeniem pkt 7, w przypadku, o którym mowa w pkt 4 lit. b oraz w przypadku stwierdzenia we wniosku oczywistych omyłek IOK wzywa Wnioskodawcę za pośrednictwem LSI2014 do uzupełnienia braków w zakresie warunków formalnych wniosku lub poprawienia w nim oczywistej omyłki w terminie 10 dni kalendarzowych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia. Uzupełnienie wniosku wyłącznie w zakresie brakującego podpisu może nastąpić jedynie poprzez utworzenie nowego pakietu dokumentów i jego uwierzytelnienie. Pakiet dokumentów powinien zawierać dokumenty w wersjach pierwotnie przesłanych do IOK. Uzupełnienie braków w zakresie warunków

formalnych wniosku lub poprawa oczywistych omyłek może nastąpić wyłącznie w zakresie wskazanym w wezwaniu.

6. Jeżeli Wnioskodawca nie spełni warunku formalnego, o którym mowa w pkt 2 lit. a, nie dokona uzupełnienia wszystkich braków w zakresie warunków formalnych oraz poprawy oczywistych omyłek, do uzupełnienia których został wezwany, lub nie dokona zgodnie z wezwaniem uzupełnienia braków w zakresie warunków formalnych lub poprawy wszystkich omyłek we wniosku w terminie określonym w wezwaniu, wniosek o dofinansowanie zostaje pozostawiony bez rozpatrzenia i nie podlega ocenie. Nieuzupełnienie zgodnie z wezwaniem braków w zakresie warunków formalnych, ze skutkiem w postaci pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia, zachodzi również wówczas, gdy Wnioskodawca dokona we wniosku o dofinansowanie lub w załącznikach innych zmian lub uzupełnień, niż wynikające z treści wezwania. Wnioskodawca otrzyma wówczas od IOK pisemną informację o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia wraz z uzasadnieniem.
7. W razie złożenia wniosku o dofinansowanie projektu po terminie wskazanym w ogłoszeniu o konkursie wnioski pozostawiany jest bez rozpatrzenia.
8. Niezwłocznie po zakończeniu weryfikacji warunków formalnych i oczywistych omyłek w zakresie wniosków o dofinansowanie projektu, publikacji na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl podlega informacja w zakresie ilości wniosków, które pozytywnie przeszły weryfikację oraz ich łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania z EFRR.

6.1.2. Ocena formalna

1. Po pozytywnej weryfikacji warunków formalnych projekt podlega ocenie pod kątem ***spełnienia kryteriów wyboru projektów***.
2. Ocenie formalnej podlegają projekty, których wnioski o dofinansowanie wraz z wymaganymi załącznikami spełniają warunki formalne.
3. Ocena formalna projektów przeprowadzana jest w terminie nie dłuższym niż 60 dni roboczych od dnia zakończenia weryfikacji warunków formalnych. W uzasadnionych przypadkach termin oceny formalnej może zostać przedłużony. Informacja o przedłużeniu oceny formalnej zamieszczana jest na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl.
4. Ocena formalna przeprowadzana jest metodą zerojedynkową na podstawie kryteriów oceny formalnej projektów określonych w załączniku nr 6 do Regulaminu.
5. Ocena formalna projektu dokonywana jest kolejno w oparciu o:

- a) kryteria formalne dostępu,
- b) kryteria formalne specyficzne oraz kryterium formalne poprawności.
6. Pierwszym etapem oceny projektu jest sprawdzenie, czy projekt spełnia wszystkie kryteria formalne dostępu. Kryteria formalne dostępu są kryteriami obligatoryjnymi, spełnienie których jest niezbędne do przyznania dofinansowania. W odniesieniu do kryteriów formalnych dostępu nie jest możliwe wzywianie Wnioskodawcy do wyjaśnień lub uzupełnień.
7. Ocena w oparciu o kryteria formalne dostępu weryfikowana jest wartościami: TAK | NIE | NIE DOTYCZY
- a) ocena projektu na poziomie TAK we wszystkich kryteriach dostępu, oznacza że projekt co do zasady kwalifikuje się do oceny pod kątem kryteriów formalnych: kryterium formalnego i poprawności;
- b) ocena projektu na poziomie NIE co najmniej w jednym kryterium dostępu oznacza, że projekt nie kwalifikuje się do dofinansowania i zostaje oceniony negatywnie co oznacza, że nie podlega dalszej ocenie.
8. W przypadku negatywnej oceny projektu w oparciu o kryteria dostępu, IOK informuje Wnioskodawcę pisemnie o zakończeniu oceny projektu wraz z informacją o niespełnieniu kryteriów i uzasadnieniem negatywnej oceny.
9. W przypadku, gdy projekt spełnia wszystkie kryteria formalne dostępu, podlega ocenie w oparciu o kryteria formalne specyficzne a następnie **kryterium formalne poprawności**.
10. Kryteria formalne specyficzne oraz kryterium formalne poprawności są kryteriami obligatoryjnym, których spełnienie jest niezbędne do przyznania dofinansowania. Kryteria muszą być spełnione bezwarunkowo, ale ich niespełnienie nie powoduje od razu negatywnej oceny wniosku. W trakcie oceny Wnioskodawca może zostać wezwany przez IOK do uzupełnienia/poprawy lub złożenia wyjaśnień do wniosku, przy czym zakres uzupełnienia/poprawy wniosku w odniesieniu do danego kryterium, wskazywany jest przez IOK w wezwaniu i może dotyczyć:
- uzasadnienia spełnienia kryterium we wniosku o dofinansowanie projektu,
  - informacji we wniosku odnoszących się do definicji danego kryterium,
  - informacji we wniosku odnoszących się do uzasadnienia kryteriów,
  - informacji dotyczącej typów projektów, do których zastosowanie ma dane kryterium.
11. Ocena kryteriów formalnych specyficznych weryfikowana jest wartościami: TAK | NIE | NIE DOTYCZY, natomiast kryterium poprawności weryfikowane jest wartościami: TAK | NIE | .
- a) Ocena projektu na poziomie TAK w odniesieniu do wszystkich kryteriów formalnych specyficznych oraz kryterium formalnego poprawności oznacza, że projekt spełnia kryteria formalne specyficzne i poprawności i zostaje przekazany do oceny merytorycznej.

- b) Ocena projektu na poziomie NIE w odniesieniu do któregokolwiek kryterium formalnego specyficznego lub kryterium poprawności skutkuje skierowaniem wniosku o dofinansowanie do jednorazowego uzupełnienia/poprawy lub złożenia wyjaśnień.
12. W przypadku, o którym mowa w pkt 11 lit. b, IOK kieruje za pośrednictwem LSI2014 do Wnioskodawcy wezwanie do uzupełnienia/poprawy dokumentów lub złożenia wyjaśnień ze wskazaniem terminu, w jakim należy tego dokonać. Na wykonanie wezwania Wnioskodawca ma 10 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania.
  13. Uzupełnieniu/poprawie/wyjaśnieniu mogą podlegać wyłącznie elementy wskazane w wezwaniu, o którym mowa w pkt 12. Jeżeli zmiany wprowadzane zgodnie z treścią wezwania, czynią koniecznymi dokonanie kolejnych zmian we wniosku – wówczas Wnioskodawca wprowadza dodatkowe zmiany we wniosku o dofinansowanie i w odpowiednich załącznikach, informując o tym fakcie IOK i uzasadniając konieczność wprowadzenia dodatkowych zmian.
  14. W przypadku, gdy w projekcie wprowadzone zostaną zmiany inne niż te, o których mowa w pkt 13, projekt w zakresie kryteriów formalnych specyficznych i kryteriów formalnych poprawności, objętych wezwaniem uzyskuje ocenę negatywną i nie podlega dalszej ocenie.
  15. Niedokonanie przez Wnioskodawcę wszystkich uzupełnień/poprawek wskazanych w wezwaniu, o którym mowa w pkt 12, dokonanie nieprawidłowych uzupełnień/poprawek, niezłożenie wyjaśnień lub złożenie wyjaśnień niedostatecznych (tj. takich, których treść nie pozwala uznać kryteriów za spełnione) lub niezłożenie uzupełnień/poprawek w terminie wskazanym w wezwaniu stanowi podstawę negatywnej oceny projektu.
  16. Na podstawie wyników oceny IOK podejmuje decyzję o:
    - a) zakwalifikowaniu i przekazaniu projektu do oceny merytorycznej (w przypadku, gdy projekt spełnia kryteria formalne),
    - b) negatywnej ocenie projektu i niezakwalifikowaniu go do oceny merytorycznej.
  17. Po dokonaniu oceny formalnej wniosków, IOK informuje Wnioskodawców o wynikach oceny poprzez:
    - publikację na stronie www.rpo.lubelskie.pl listy projektów spełniających kryteria formalne, które zostały zakwalifikowane do oceny merytorycznej,
    - pisemne powiadomienie tych Wnioskodawców, których projekty zostały ocenione negatywnie wraz z podaniem przyczyny negatywnej oceny.

6.1.3. Ocena merytoryczna

1. Ocenie merytorycznej podlegają projekty spełniające wszystkie kryteria formalne.

2. Ocena merytoryczna projektów przeprowadzana jest w terminie nie dłuższym niż 60 dni roboczych od dnia zakończenia oceny formalnej wszystkich projektów złożonych w konkursie, podlegających ocenie formalnej. W uzasadnionych przypadkach termin oceny merytorycznej może zostać przedłużony. Informacja o przedłużeniu oceny merytorycznej zamieszczana jest na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl.
3. Ocena merytoryczna każdego projektu dokonywana jest przez członków KOP, w skład której wchodzi 3 ekspertów zewnętrznych/pracowników IOK: ds. oceny technicznej, finansowo-ekonomicznej i trafności merytorycznej, powołanych do oceny spełnienia kryteriów merytorycznych.
4. Projekty oceniane merytorycznie poddawane są kolejno ocenie pod kątem spełnienia kryteriów technicznych, technicznych specyficznych, finansowo-ekonomicznych, finansowo-ekonomicznych specyficznych, kryteriów trafności merytorycznej oraz kryteriów rozstrzygających określonych w załączniku nr 6 do Regulaminu.
5. Pierwszy etap oceny merytorycznej dotyczy oceny projektu pod kątem spełnienia kryteriów technicznych, technicznych specyficznych, finansowo-ekonomicznych oraz finansowo-ekonomicznych specyficznych, które są kryteriami obligatoryjnymi. Kryteria muszą być spełnione bezwarunkowo, a niespełnienie przynajmniej jednego z nich skutkuje negatywną oceną projektu.
6. Ocena spełniania przez projekt każdego z kryteriów technicznych, technicznych specyficznych, finansowo-ekonomicznych, finansowo-ekonomicznych specyficznych weryfikowana jest wartościami: TAK | NIE | NIE DOTYCZY:
  - a) ocena projektu na poziomie TAK we wszystkich kryteriach technicznych, technicznych specyficznych, finansowo-ekonomicznych, finansowo-ekonomicznych specyficznych oznacza, że projekt jest wykonalny,
  - b) ocena projektu na poziomie NIE co najmniej w jednym kryterium oznacza, że projekt jest niewykonalny i skutkuje negatywną oceną projektu.
7. Na etapie oceny kryteriów technicznych, technicznych specyficznych, finansowo-ekonomicznych oraz finansowo-ekonomicznych specyficznych IOK może wezwać Wnioskodawcę za pośrednictwem LSI2014 do uzupełnienia lub poprawy wniosku lub złożenia wyjaśnień. Wnioskodawca składa je w terminie 7 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, przy czym zakres uzupełnienia/poprawy wniosku w odniesieniu do danego kryterium, wskazywany jest przez IOK w wezwaniu i może dotyczyć:
  - uzasadnienia spełnienia kryterium we wniosku o dofinansowanie projektu,
  - informacji we wniosku odnoszących się do definicji danego kryterium,
  - informacji we wniosku odnoszących się do uzasadnienia kryteriów,

- informacji dotyczącej typów projektów, do których zastosowanie ma dane kryterium.
8. Uzupelnieniu/poprawie/wyjaśnieniu mogą podlegać wyłącznie elementy wskazane w wezwaniu, o którym mowa w pkt 7. Jeżeli zmiany wprowadzane zgodnie z treścią wezwania, czynią koniecznymi dokonanie kolejnych zmian we wniosku – wówczas Wnioskodawca wprowadza dodatkowe zmiany we wniosku o dofinansowanie i w odpowiednich załącznikach, informując o tym fakcie IOK i uzasadniając konieczność wprowadzenia dodatkowych zmian.
  9. W przypadku, gdy w projekcie wprowadzone zostaną zmiany inne niż te, o których mowa w pkt 8, projekt w zakresie kryteriów technicznych, technicznych specyficznych, finansowo-ekonomicznych, finansowo-ekonomicznych specyficznych objętych wezwaniem uzyskuje ocenę negatywną i nie podlega dalszej ocenie.
  10. Niedokonanie przez Wnioskodawcę wszystkich uzupełnień/poprawek wskazanych w wezwaniu, o którym mowa w pkt 7, dokonanie nieprawidłowych uzupełnień/poprawek, niezłożenie wyjaśnień lub złożenie wyjaśnień niedostatecznych (tj. takich, których treść nie pozwala uznać danego kryterium za spełnione) lub niezłożenie poprawek/uzupełnień w terminie wskazanym w wezwaniu stanowi podstawę negatywnej oceny projektu. W przypadku negatywnej oceny projektu IOK informuje Wnioskodawcę pisemnie o zakończeniu oceny projektu wraz z informacją o niespełnieniu kryteriów i uzasadnieniem negatywnej oceny.
  11. Po ocenie wniosku pod kątem kryteriów technicznych, technicznych specyficznych, finansowo-ekonomicznych, finansowo-ekonomicznych specyficznych KOP dokonuje oceny projektu pod kątem spełnienia kryteriów trafności merytorycznej. Kryteria trafności merytorycznej są kryteriami fakultatywnymi, punktowymi i mają na celu przypisanie projektom określonej liczby punktów i wybranie projektów najbardziej wartościowych w kontekście realizacji celów RPO WL. Na etapie oceny spełniania kryteriów trafności merytorycznej Wnioskodawca nie może zostać wezwany do poprawy/uzupełnienia wniosku lub złożenia wyjaśnień.
  12. Projekt otrzymuje po ocenie trafności merytorycznej:
    - a) ocenę pozytywną w przypadku uzyskania co najmniej 60% maksymalnej liczby punktów możliwej do uzyskania na etapie oceny trafności merytorycznej. Maksymalna liczba punktów w ocenie merytorycznej wynosi 100 pkt,
    - b) ocenę negatywną w przypadku uzyskania mniej niż 60% maksymalnej liczby punktów możliwej do uzyskania na etapie oceny trafności merytorycznej.
  13. W sytuacji, w której projekt nie uzyskał minimalnej wymaganej liczby punktów, o której mowa w pkt. 12 lit. b, IOK informuje pisemnie Wnioskodawcę o negatywnej ocenie projektu wraz z uzasadnieniem oceny podając punktację uzyskaną przez projekt.

6.2. Zakończenie oceny i rozstrzygnięcie konkursu

1. Po zakończeniu oceny merytorycznej KOP sporządza *listę wszystkich ocenionych projektów* z wyszczególnieniem projektów, które:
  - a) spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów, albo
  - b) spełniły kryteria i uzyskały kolejno największą liczbę punktów, w przypadku gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na objęcie dofinansowaniem wszystkich projektów, o których mowa w lit. a.
2. W przypadku, gdy na liście, o której mowa w pkt 1, wśród projektów które spełniły kryteria i uzyskały kolejno największą liczbę punktów, znajdują się projekty o tej samej liczbie punktów, a środki przeznaczone na konkurs nie pozwalają na dofinansowanie wszystkich, o wyborze tych projektów do dofinansowania decydują kryteria rozstrzygające, określone w załączniku nr 6 do Regulaminu.
3. Kryteria rozstrzygające są kryteriami, które określą kolejność projektów na liście i w ostateczności rozstrzygną o wyborze projektów o tej samej liczbie punktów.
4. W przypadku, gdy na podstawie kryteriów rozstrzygających nie jest możliwe ustalenie kolejności uszeregowania wniosków, wówczas o wyborze projektu do dofinansowania decyduje losowanie. Losowanie odbywa się w obecności zainteresowanych Wnioskodawców, o czym są oni informowani przez IOK niezwłocznie po stwierdzeniu, iż alokacja przeznaczona na dany konkurs nie wystarczy na dofinansowanie wszystkich projektów, które uzyskały tę samą wymaganą liczbę punktów uprawniającą Wnioskodawcę do otrzymania dofinansowania, natomiast kryteria rozstrzygające nie pozwoliły na ustalenie kolejności uszeregowania projektów. Nieobecność zainteresowanych Wnioskodawców nie powoduje odwołania lub unieważnienia losowania.
5. ZWL w terminie nie dłuższym niż 10 dni roboczych od daty zakończenia oceny merytorycznej, za którą uznaje się datę podpisania *listy wszystkich ocenionych projektów* dokonuje wyboru projektów do dofinansowania na podstawie listy, o której mowa w pkt 1.
6. ZWL dokonując wyboru projektów do dofinansowania bierze pod uwagę jedynie te projekty, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów. Ponadto, ZWL dokonuje wyboru zgodnie z kolejnością wynikającą z liczby uzyskanych punktów, biorąc pod uwagę kwotę środków przeznaczoną na dofinansowanie projektów w konkursie.
7. Wybór projektów do dofinansowania przez ZWL, o którym mowa w pkt 6, może objąć projekty, dla których środki w konkursie, nie są wystarczające na ich dofinansowanie we wnioskowanej kwocie. Wówczas za zgodą Wnioskodawcy projekt może być wybrany z uwzględnieniem obniżonego poziomu dofinansowania, bez zmiany zakresu rzeczowego.

8. Wynikiem rozstrzygnięcia konkursu i dokonania wyboru projektów do dofinansowania jest *lista projektów, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania*. Lista nie obejmuje tych projektów, które brały udział w konkursie, ale nie uzyskały wymaganej liczby punktów lub nie spełniły kryteriów wyboru projektów.
9. Lista, o której mowa w pkt 8 podlega publikacji na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl.
10. Równoległe z publikacją listy projektów, o której mowa w pkt 8, publikacji na stronie IZ RPO podlega *Informacja o składzie KOP*.
11. Po rozstrzygnięciu konkursu i wyborze projektów do dofinansowania IOK w terminie 10 dni roboczych informuje pisemnie każdego z Wnioskodawców o zakończeniu oceny jego projektu, w wyniku której:
  - a) projekt spełnił wszystkie kryteria wyboru projektów, uzyskał wymaganą liczbę punktów i został wybrany do dofinansowania – pismo zawiera informację o wyniku oceny wraz z uzasadnieniem oceny podając liczbę punktów, które projekt uzyskał.
  - b) projekt spełnił wszystkie kryteria wyboru projektów i uzyskał wymaganą minimalną liczbę punktów, lecz z powodu wyczerpania kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w konkursie nie został wybrany do dofinansowania w wyniku rozstrzygnięcia konkursu (negatywna ocena projektu) – pismo zawiera informację o wyniku oceny wraz z uzasadnieniem oceny podając liczbę punktów, które projekt uzyskał podczas oceny.

Wybór projektów nie wynikający z rozstrzygnięcia konkursu

12. Po rozstrzygnięciu konkursu i opublikowaniu listy, o której mowa w pkt 8 ZWL może wybierać do dofinansowania kolejne projekty zamieszczone na ww. liście, które z uwagi na wyczerpanie pierwotnej kwoty przeznaczonej na dofinansowanie w konkursie nie zostały wybrane do dofinansowania w wyniku rozstrzygnięcia konkursu.
13. Przesłanką dokonania wyboru projektu do dofinansowania, o którym mowa w pkt 12 może być:
  - a. dostępność alokacji przeznaczonej na konkurs spowodowana w szczególności:
    - odmową podpisania umowy o dofinansowanie przez Wnioskodawcę, którego projekt został wybrany do dofinansowania w ramach konkursu,
    - odmową IZ RPO podpisania umowy o dofinansowanie projektu wybranego do dofinansowania w ramach konkursu,
    - powstaniem oszczędności przy realizacji projektów wybranych do dofinansowania w ramach konkursu,

- rozwiązaniem umowy o dofinansowanie dla projektu wybranego do dofinansowania w ramach konkursu,
  - b. zwiększenie alokacji na konkurs, zgodnie z art. 46 ust. 2 ustawy wdrożeniowej, m.in. poprzez:
    - realokację środków w ramach działań RPO WL,
    - powstanie oszczędności przy realizacji projektów w ramach tego samego działania lecz innym konkursie,
    - rozwiązanie umowy o dofinansowanie dla projektu w ramach tego samego działania, lecz pochodzącego z innego konkursu.
14. Wybór projektów do dofinansowania wynikający z przesłanek, o których mowa w pkt 13, następuje zgodnie z kolejnością zamieszczenia projektów na *liście projektów, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania*, o której mowa w pkt 8, przy czym, dla projektów które uzyskały taką samą liczbę punktów w ramach konkursu, a dostępność środków nie pozwala na wybór każdego z nich, o wyborze tych projektów do dofinansowania decydują kryteria rozstrzygające. Decyzja w tej sprawie podejmowana jest poprzez zmianę ww. listy.
15. Informacja o dodatkowym wyborze projektów w konkursie, upubliczniana jest na stronie www.rpo.lubelskie.pl i na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl poprzez publikację zmienionej *listy projektów*, o której mowa w pkt 8.
16. IOK zapewnia dostępność listy, o której mowa w pkt 8 oraz wszystkich jej zmian poprzez ich publikację na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl i portalu www.funduszeuropejskie.pl.
17. Po dokonaniu wyboru kolejnych projektów, o którym mowa w pkt 14, IOK informuje pisemnie każdego z Wnioskodawców o wyborze projektu do dofinansowania.
18. Na listę projektów, o której mowa w pkt 8 włączane są również projekty, które przeszły pozytywnie procedurę odwoławczą, zgodnie z uzyskaną liczbą punktów, z zastrzeżeniem, że konkurs w ramach którego zostały złożone, został rozstrzygnięty tzn. projekty zostały wybrane do dofinansowania.
19. Włączenie projektu na listę, o której mowa w pkt 8, odbywa się decyzją ZWL w sprawie zmiany listy.

6.3. Umowa o dofinansowanie

1. Wnioskodawca, którego wniosek został wybrany do dofinansowania podpisuje z IZ RPO umowę o dofinansowanie projektu, której wzór stanowi załącznik nr 7 do Regulaminu. Jeżeli

Wnioskodawcą jest państwowa jednostka budżetowa warunki dofinansowania projektu określone zostają w porozumieniu, którego elementy określają przepisy ustawy o finansach publicznych.

W przypadku projektów własnych, IZ RPO podejmuje decyzję o dofinansowaniu projektu. Postanowienia Regulaminu dotyczące umów stosuje się odpowiednio do porozumień i decyzji o dofinansowaniu projektu.

2. Umowa o dofinansowanie projektu może zostać zawarta, a decyzja o dofinansowaniu projektu może zostać podjęta, jeżeli projekt spełnia wszystkie kryteria, na podstawie których został wybrany do dofinansowania, oraz zostały dokonane czynności i zostały złożone wymagane dokumenty wskazane w Regulaminie.
3. Umowa o dofinansowanie projektu z Wnioskodawcami, których może dotyczyć wykluczenie na mocy obowiązujących przepisów prawa, może być zawarta pod warunkiem otrzymania przez IZ RPO informacji, że dany Wnioskodawca nie został wykluczony z możliwości otrzymania środków na podstawie art. 207 ust. 4 ustawy o finansach publicznych i nie figuruje w rejestrze podmiotów wykluczonych prowadzonym przez Ministra Finansów. Warunek dotyczy również partnerów biorących udział w realizacji projektu.
4. Kwota dostępnej alokacji w ramach danego konkursu podlega ponownemu przeliczeniu przed podpisaniem każdej umowy o dofinansowanie (wg kursu przeliczonego na zasadach zawartych w załączniku nr 4a do Kontraktu Terytorialnego). Ze względu na ryzyko wystąpienia różnic kursowych kwota dostępnej alokacji po kolejnych przeliczeniach może okazać się niewystarczająca dla dofinansowania wszystkich projektów wybranych do dofinansowania.
5. W przypadku wyczerpania alokacji przed podpisaniem wszystkich umów o dofinansowanie, IOK wstrzymuje zawarcie umów z Wnioskodawcami, dla których zabraknie środków z alokacji dostępnej po przeliczeniu do czasu pojawienia się wolnych środków. Wnioskodawcy nie służą żadne roszczenia przeciwko Województwu Lubelskiemu w przypadku, w którym nie dojdzie do dofinansowania w związku z wyczerpaniem alokacji, co w szczególności dotyczy roszczeń odszkodowawczych oraz roszczeń o zawarcie umowy o dofinansowanie.
6. Wnioskodawcy, których wnioski zostały wybrane do dofinansowania, na wezwanie IOK wysłane za pośrednictwem LSI2014, składają w terminie 10 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania, wszystkie wymagane dokumenty określone w wezwaniu. Na prośbę Wnioskodawcy przekazaną za pośrednictwem LSI2014 przed upływem wyznaczonego terminu istnieje możliwość wydłużenia terminu złożenia wymaganych dokumentów (w tym załączników do umowy o dofinansowanie) o czas oznaczony, określony przez IZ.
7. Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie IOK będzie wymagać złożenia załączników wskazanych w załączniku nr 8 do niniejszego Regulaminu.

8. IOK dokonuje weryfikacji, czy projekt w dalszym ciągu spełnia kryteria, na podstawie których został wybrany do dofinansowania. Umowa o dofinansowanie może zostać zawarta wyłącznie wówczas, gdy projekt w dalszym ciągu spełnia wszystkie kryteria wyboru, na podstawie których został wybrany do dofinansowania. Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów (lub spełnienie go w zakresie uniemożliwiającym uzyskanie dofinansowania) stanowi podstawę do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie.
9. Możliwe jest uzupełnienie lub poprawa przez Wnioskodawcę zidentyfikowanych braków i/lub błędów w dokumentach złożonych na wezwanie IOK, o którym mowa w pkt 6, przekazane za pośrednictwem LSI2014. Termin na uzupełnienie lub poprawę wynosi 10 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania.
10. Niedotrzymanie terminu na złożenie dokumentów, o którym mowa w pkt 6 lub niedotrzymanie terminu, o którym mowa w pkt 9, stanowi podstawę do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie.
11. Obok okoliczności wymienionych powyżej, przesłanką do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie jest przedłożenie przez Wnioskodawcę podrobionych, przerobionych lub poświadczających nieprawdę dokumentów, podanie przez Wnioskodawcę nieprawdziwych lub nierzetelnych danych, złożenie przez niego nierzetelnych lub nieprawdziwych oświadczeń w toku ubiegania się o dofinansowanie, co do okoliczności mogących mieć wpływ na wynik oceny.
12. Co do zasady, po rozstrzygnięciu konkursu i wyborze projektów do dofinansowania, a przed podpisaniem umowy o dofinansowanie nie jest możliwe dokonywanie zmian we wniosku o dofinansowanie. IOK w szczególnych przypadkach dopuszcza jednak możliwość aktualizacji wniosku o dofinansowanie.
13. Aktualizacja wniosku o dofinansowanie może być dokonywana w sytuacji, gdy IOK zidentyfikuje taką konieczność. Wówczas IOK wzywa za pośrednictwem LSI2014 Wnioskodawcę do dokonania aktualizacji w zakresie wskazanym w treści wezwania, w terminie 10 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania wezwania.
14. Jeżeli Wnioskodawca nie dokonał wskazanej w wezwaniu aktualizacji w wyznaczonym terminie lub dokonał innej aktualizacji wniosku, niż objęta wezwaniem, fakt ten jest podstawą odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie.
15. Dofinansowanie objęte umową o dofinansowanie przyznaje się wyłącznie na pokrycie wydatków kwalifikowalnych. W przypadku, gdyby przed podpisaniem umowy okazało się (w szczególności w toku kontroli, o której mowa w art. 22 i 23 ustawy wdrożeniowej), iż całość lub część wydatków w projekcie jest (lub w razie udzielenia dofinansowania byłaby) objęta nieprawidłowością/nieprawidłowościami, stanowi to podstawę odpowiednio do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie lub do odpowiedniego obniżenia wysokości dofinansowania

przyznanego dla projektu. Obniżenie wysokości przyznanego dofinansowania następuje poprzez zmianę listy, o której mowa w Rozdziale VI Podrozdziale 6.2 pkt 8, dokonywaną po odpowiednim dostosowaniu wniosku o dofinansowanie przez Wnioskodawcę. Wnioskodawca ma obowiązek dostosować wniosek o dofinansowanie w terminie 10 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania stosownego wezwania IOK za pośrednictwem LSI2014, określającego sposób dostosowania wniosku. Bezskuteczny upływ terminu na dostosowanie wniosku (nie złożenie wniosku dostosowanego zgodnie z wezwaniem), stanowi podstawę do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie.

16. W przypadku stwierdzenia przesłanek uprawniających do odmowy zawarcia umowy o dofinansowanie, IOK informuje pisemnie o tym fakcie Wnioskodawcę wraz z podaniem przyczyny odmowy zawarcia umowy. W przypadku zaistnienia jakiegokolwiek przyczyny uzasadniającej odmowę zawarcia umowy o dofinansowanie projektu Wnioskodawcy nie przysługują w stosunku do Województwa Lubelskiego jakiegokolwiek roszczenia w szczególności roszczenia odszkodowawcze lub roszczenia o zawarcie umowy.
17. Umowa podpisywana jest w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego.
18. Za datę zawarcia umowy przyjmuje się datę podpisania umowy przez ostatnią ze stron.
19. Realizacja projektu musi następować zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie projektu.

VII. PROCEDURA ODWOŁAWCZA

1. Na każdym etapie oceny w oparciu o kryteria wyboru projektów, Wnioskodawca, którego projekt uzyskał negatywną ocenę, tj.:
  - a. nie uzyskał wymaganej liczby punktów lub nie spełnił kryteriów wyboru projektów, na skutek czego nie może być wybrany do dofinansowania albo skierowany do kolejnego etapu oceny,
  - b. uzyskał wymaganą liczbę punktów i spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na wybranie go do dofinansowania,w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia doręczenia informacji o uzyskaniu negatywnej oceny projektu, może wnieść pisemny protest (protest nie może zostać wniesiony poprzez LSI2014). W przypadku, gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na wybranie projektu do dofinansowania, okoliczność ta nie może stanowić wyłącznej przesłanki wniesienia protestu.

2. Protest wnoszony jest do IOK i rozpatrywany przez nią w terminie nie dłuższym niż 21 dni kalendarzowych licząc od dnia jego otrzymania. W uzasadnionych przypadkach termin rozpatrzenia protestu może być przedłużony, jednak nie może on przekroczyć łącznie 45 dni kalendarzowych od dnia otrzymania protestu.
3. Protest musi zawierać:
  - a. oznaczenie instytucji właściwej do rozpatrzenia protestu,
  - b. oznaczenie Wnioskodawcy,
  - c. numer wniosku o dofinansowanie projektu,
  - d. wskazanie kryteriów wyboru projektów, z których oceną Wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem,
  - e. wskazanie zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem Wnioskodawcy naruszenia takie miały miejsce, wraz z uzasadnieniem,
  - f. podpis Wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania Wnioskodawcy.
4. Protest może być doręczony:
  - a. osobiście
  - b. przez pośtańca lub
  - c. nadany w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe.
5. W przypadku doręczenia protestu osobiście lub przez pośtańca, za dzień wniesienia protestu uważa się dzień jego wpływu do IZ RPO. W przypadku nadania pisma w placówce pocztowej, o której mowa w pkt 5 lit.c , protest uważa się za wniesiony w terminie, o ile został on nadany przed upływem terminu do jego wniesienia.
6. Rozstrzygnięcie protestu następuje w formie pisemnej. Protest pozostawia się bez rozpatrzenia, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, został wniesiony:
  - a. po terminie,
  - b. przez podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania,
  - c. bez wskazania kryteriów wyboru projektów, z których oceną Wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem.
7. W przypadku, gdy na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej zostanie wyczerpana kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach działania, a w przypadku gdy w działaniu występują poddziałania – w ramach poddziałania, protest pozostawi się bez rozpatrzenia, informując o tym na piśmie wnioskodawcę.

8. Zgodnie z art. 54a ustawy wdrożeniowej Wnioskodawca może wycofać protest do czasu zakończenia rozpatrywania protestu przez właściwą instytucję. Wycofanie protestu następuje przez złożenie IZ RPO pisemnego oświadczenia o wycofaniu protestu.
9. W przypadku wycofania protestu przez Wnioskodawcę IZ RPO pozostawia protest bez rozpatrzenia, informując o tym Wnioskodawcę w formie pisemnej. W przypadku wycofania protestu ponowne jego wniesienie jest niedopuszczalne. W przypadku wycofania protestu Wnioskodawca nie może wnieść skargi do sądu administracyjnego.
10. Wnioskodawca, który wniósł protest, a protest ten został pozostawiony bez rozpatrzenia lub nie został on uwzględniony w wyniku rozpatrzenia, może złożyć skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie (WSA). Skarga wnoszona jest przez Wnioskodawcę bezpośrednio do WSA w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania informacji o negatywnym wyniku procedury odwoławczej.
11. Od rozstrzygnięcia WSA, zarówno Wnioskodawcy jak i IZ RPO przysługuje możliwość wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA). Skarga kasacyjna wnoszona jest w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia doręczenia rozstrzygnięcia WSA.
12. W przypadku uwzględnienia protestu IOK może odpowiednio skierować projekt do właściwego etapu oceny albo umieścić go na *liście projektów, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania*, zgodnie z uzyskaną liczbą punktów.

VIII. ANULOWANIE KONKURSU

1. Anulowanie konkursu może nastąpić w następujących przypadkach:
  - ogłoszenia aktów prawnych, wytycznych lub dokumentów składających się na system realizacji programu mających istotny wpływ na warunki realizacji projektów lub w istotny sposób sprzecznych z postanowieniami Regulaminu,
  - jeżeli w konkursie nie został złożony żaden wniosek lub żaden ze złożonych wniosków nie spełnił kryteriów wyboru projektów,
  - zaistnienia siły wyższej, której wystąpienie czyni niemożliwym lub znacząco utrudnia przeprowadzenie procedury konkursowej,
  - awarii lub braku dostępności LSI2014, których wystąpienie czyni niemożliwym lub znacząco utrudnia przeprowadzenie procedury konkursowej,
  - wystąpienia nieusuwalnej wady uniemożliwiającej rozstrzygnięcie konkursu zgodnie z przepisami ustawy wdrożeniowej.

2. W przypadku anulowania konkursu IOK zamieszcza taka informację na swojej stronie internetowej wraz z podaniem uzasadnienia.

IX. ZAŁĄCZNIKI

1. Wzór wniosku o dofinansowanie projektu.
2. Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu.
3. Lista wymaganych załączników do wniosku o dofinansowanie projektu dla Działania 5.5 Promocja niskoemisyjności.
4. Instrukcja wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie.
5. Opis wskaźników w ramach Działania 5.5 Promocja niskoemisyjności.
6. Kryteria wyboru projektów w ramach Działania 5.5 Promocja niskoemisyjności.
7. Wzór umowy o dofinansowanie projektu.
8. Lista załączników do wniosku, które należy zaktualizować/dołączyć przed podpisaniem umowy
- Działania 5.5 Promocja niskoemisyjności.